

27. OKTOOBER 2023

HAAPSALU LINNA ARENGUKAVA TEGEVUSKAVA

2024-2027

HAAPSALU LINNAVALITSUS
POSTI 34, 90504 HAAPSALU

Haapsalu linna arengukava tegevuskava aastateks 2024–2027

Nr	Valdkond /alamvaldkond/tegevused	Eesmärkide ja tegevuste saavutamine/ülevaatamine				Rahastaja	Vastutaja	Koostöö-partnerid	Seire 2024
		2024	2025	2026	2027				
1.	VALITSEMINE Strateegiline eesmärk – Haapsalus viiakse eesmärgipäraselt ellu arengudokumentides planeeritud tegevusi, valitsetakse jätkusuutlikult, pakutakse kvaliteetseid teenuseid ja on tagatud turvaline ning keskkonda säästev elukeskkond								
1.1.	Valitsemine								
	Omavalitsuse uue haldushoone projekteerimine ja ehitamine	x	x	x	x	KOV	KOV		Valmis põhiprojekt. Meetmest „Kliima2.9.1 Avaliku sektori hoonete energiatõhusus“ saadi ka rahastust hoone ehitamiseks, kuid kahjuks oli Haapsalu Linnavalitsus sunnitud nimetatud projekti elluviimisest loobuma, seoses majandus- ja maksukeskkonna turbulentsusest tuleneva projekti eeldatava kallinemisega, ei olnud Haapsalu linnavalitsusel 2025. aastal võimekust vajalikul määral omafinantseeringut suurendada.
	Mitmesuguste KOV ülesannete täitmiseks vajalike e-registrite kasutamise arendamine	x	x	x	x	KOV	MPO, Linnakantsel ei, ELO	AlphaGIS OÜ, Geodata Arendus OÜ	Registrite pidamise peamised tegevused: Haapsalu linna tänavavalgustussüsteemi haldamine; Linna maafondi puudutavate registrite, andmebaaside pidamine, sh. Maakasutuste register, Detailplaneeringute arhiiv ja register E-VALD-is, Jäätmevaldajate register E-VALD-is, Andmete esitamine kalmistute infosüsteemi HAUDI, Geodeetiliste mõõdistuste register, Geoloogiliste mõõdistuste register; Andmete sisestamine riiklikesse registritesse: teeregister, aadressiandmete süsteem; Kaardiga seotud andmekogud, mida kasutatakse ja täiendatakse www.gis.haapsalu.eu aadressil. Kvaliteetse teenuste pakkumisel on üheks prioriteediks e-registrite, ühtsete digitaalsete andmebaaside, e-teenuste arendamine ning töökindluse tagamiseks infotehnoloogilise baasi

									täiustamine. ESRI ArcGis, Spoku, Arno, GIS Haapsalu, Opis (pidev täiendamine). 2024 arendatud konkreetset 4 uut e-teenust - Spoku, Arno, GIS Haapsalu, Opis.
	Ühtse digitaalse geodeetiliste ja kartograafiliste andmete kogumiku väljaarendamine, mida on võimalik vaadelda ja töödelda veebibrauseri kaudu internetis	x	x	x	x	KOV	MPO	AlphaGIS OÜ	ESRI ArcGis tarkvara juurutamine (pidev täiendamine); Valmis Haapsalu linna üldplaneeringu 2030+ interaktiivne kaardirakendus, mis on linna geoinfosüsteemi olulisim osa.
	E-teenuste arendamiseks ja nende töökindluse tagamiseks linnavalitsuse ja allasutuste järjepidev infotehnoloogilise baasi täiustamine	x	x	x	x	KOV	Linnakantsel ei		Haapsalu linnavalitsuse sisese GIS serveripargi uuendamine. Uute andmebaaside ja tarkvaralahenduste kasutusele võtmine. Haapsalu geoportaali loomine (pidev töö).
	Osalemine omavalitsuslikul, maakondlikul ja riiklikul tasemel eri ühiskomisjonides ja liitudes	x	x	x	x	KOV	Linnavalitsus , Linnavolikogu	SAL, Eesti Linnade ja Valdade Liit jne.	Pidev tegevus.
	Üldplaneeringu kehtestamine	x				KOV, Riigi Tugiteenuste Keskus	MPO	RM, Eesti Planeerijate Ühing; Skepast&Puhkim OÜ	Haapsalu Linnavolikogu 27.09.2024 otsusega nr 162 kehtestati Haapsalu linna üldplaneering 2030+, mille kohaselt ettevõtjad saavad arendada ettevõtlusalasid madalamate kulude ja väiksema bürokraatiaga. Koostamise kogumaksumus ca 132 000 EUR, sh RTK toetus ca 18 000 eur.
	Haapsalu kui maakondliku keskuse rolli ja ülesannete täpsustamine ja kujundamine	x	x	x		KOV, SAL	Linnavalitsus	SAL	Roll ja ülesanded on välja kujunenud.
	Kaasavas eelarvemenetluses kaks eraldi piirkonda: linnapiirkond (Uuemõisa alevik, Paralepa alevik, Haapsalu linn) ja maapiirkond	x	x	x	x	KOV	Linnavalitsus ; Linnakantsel ei		Kulude kärpimise vajadusel 2024. aastast kaasavat eelarvet polnud. Kavas taastada 2026. aastal.
1.2.	Turvalisus								
	Lääne-Eesti vabatahtliku reservpäästerühma, Ridala vabatahtliku päästekomando jt vabatahtlike päästeorganisatsioonide tegevuse ning	x	x	x	x	KOV	Linnavalitus, FO	Lääne RPR, Ridala VPK jt	Tegevustoetust merepäästevõimekuse tagamiseks Haapsalu piirkonnas, sh. kütuse, ennetustöö, koolituse, hooajaks tehnika ettevalmistuse ja varustuse hoidmisega seotud

	ürituste toetamine								kulutuste hüvitamiseks. Reservpäästerühma toetus 3500 EUR, vabatahtlike päästeorg. Toetus 5784 EUR.
	Abipolitsei tegevuse toetamine	x	x	x	x	KOV	Linnavalitsus	PPA	Linnavalitsus teeb tihedat koostööd politsei ja päästeametiga ning toetab vabatahtlike päästeorganisatsioonide tegevust.
	Vabatahtlike päästjate depoo renoveerimine Parilas*	x	x			KOV, Pääste amet	ELO	Ridala VPK	Ridala VPK peatas MTÜ Ridala Pritsumeeste Seltsi poolt tegevuse.
	Tuletõrje veevõtukohtade rekonstrueerimine ja uute rajamine*	x	x	x	x	KOV, KKLM	ELO	Päästeamet, Ridala VPK	Rajati 1 veevõtukoht.
	Katkematu kergliiklusteede võrgustiku rajamine Haapsalu linnastus ja linnastu ning linna lähiasulate (Jõõdre, Rohuküla, Herjava) vahel*	x	x	x	x	KOV, EAS, Transp ordi- amet	ELO	Maanteeamet; SAL	Projekteerimine ja rahastuse taotlemine projektile „Väikese Viigi - Bürgermeistri holmi jalgratta- ja jalgte rajamine“. Rahastus saadi 176 500 EUR kohaliku liikuvuse edendamise meetmest, omaosalus 75 650 EUR. Teostatakse 2025. Projekti tulemusel ühendatakse Bürgermeistri holmi tööstus- ja sadamate ala linna kergliiklusteedega.
	Turvakaamerate paigutamine naabrivalve piirkondadesse ja külakeskustesse*	x	x	x	x	erasekt or, külaseltsid, KKLM, KOV	MPO, ELO	MTÜ Eesti Naabrivalve, külaseltsid	-
	Bussipeatuste valgustamine hajaasustuses	x	x	x	x	KOV	ELO	Maanteeamet	Pidev tegevus.
	Lemmikloomade pidamise reeglite järgimise kontroll	x	x	x	x	KOV	ELO	Varjupaikade MTÜ	Teostati uus lemmikloomade varjupaiga pidaja hange. Üldplaneeringuga leiti ala lemmikloomade matmispaigale.
	Ennetustegevus – kodukülastused tuleohutuse nõuetele vastavuse kontrollimiseks ja nõustamiseks	x	x	x	x	Pääste amet	Lääne RPR, Ridala VPK	Linnavalitsus , SO, ELO	Päästeamet viib läbi kodukülastusi. „Kodud tuleohutuks“ projekti toetus 23 167 EUR.
	Ennetustegevus – energiaga ja toiduga varustatuse tagamine kriisiolukorras	x	x	x	x	Pääste amet,	Lääne RPR, Ridala VPK	Linnavalitsus , SAL	Generaatori soetamine ja paigaldamine spordikeskuse (Lihula mnt 10) kui kogukonna

						SAL			kriisikeskuse asukohta (generaatori soetamise omafinantseering 8351 EUR; MTÜ Pusku Külaselts KÜSK projekt “Pusku küla toimepidevuse tagamine elektrikatkestuste ajal ning valmisolek häda- ja kriisisituatsiooniks”: Projekti toel paigaldati statsionaarne generaator Pusku küla ühise pumbajaama ning Kerksuskeskuse elektrivarustuse tagamiseks, mis omakorda tagab joogivee olemasolu küla ühise pumbajaama kasutajatele ka elektrikatkestuste ajal. Lisaks paigaldati küla teise äärde avalikku kasutusse mõeldud käsipump. Pusku, Mäeküla ja Sepaküla elanikele viidi läbi ühise kerksuskeskuse toimimise koolitus. Panga Külaselts MTÜ KÜSK projekt tagamaks kogukonna esmavajaduste rahuldamine ning valmisoleku häda- ja kriisisituatsiooniks. Projekt valmis koostöös Haapsalu linna ja Päästeametiga, kaasates projekti partneriteks Ridala Põhikooli ja Haapsalu Spordibaasid. Projekti toimepiirkonnaks on Panga küla ja selle naaberkülad. Projekti toetust kasutati „Panga Pesa“ kerksuskeskuseks arendamiseks. Aprillis 2024.a. tutvustasid Päästeameti esindajad Maaeluümarlauas külavanematele ja külaseltside esindajatele kogukondade kriisideks valmistumise põhimõtteid. Detsembris 2024 toimusid arutelud Parila seltsi esindajatega kriisiolukordade analüüsimise ja Parila seltsimaja kerksuskeskuseks arendamise teemadel.
--	--	--	--	--	--	-----	--	--	---

*tegevus või investeering sõltub osaliselt või terviklikult erinevatest riiklikest või EL toetusrahadest

Nr	Valdkond /alamvaldkond/tegevused	Eesmärkide ja tegevuste saavutamise/ülevaatamine				Rahastaja	Vastutaja	Koostööpartnerid	Seire 2024
		2024	2025	2026	2027				
2.	HARIDUS, HUVIHARIDUS, NOORSOOTÖÖ Strateegiline eesmärk – Haapsalu linnas on õpivõimalused valikurohked ja kättesaadavad ning õppeasutuste võrk ja taristu pakuvad kvaliteetset ja kaasavat haridust, kus on nüüdisaegne ja kaasav õpikeskkond ning arvukad võimalused üldharidust toetavate eri huvialade harrastamiseks, kutseoskuste omandamiseks ja elukestvaks õppeks								
2.1.	Haridus								
2.1.1.	Alusharidus								
	Alushariduse juhtimise optimeerimine	x	x	x	x	KOV	Linnavalitsus , HO	Lasteaiad	Ühendatud üheks lasteaiaks Haapsalu Kesklinna Lasteaiad kolm lasteaeda (Vikerkaar, Pääsupesa ja Tareke)
	Tervislike eluviiside ja toitumise alane nõustamine ja propageerimine lasteaedades	x	x	x	x	KOV	HO	Lasteaiad, TLÜ HK	Lasteaedadel on oma arengukavad. Pidev tegevus.
	Lasteaiaõpetajate eripedagoogiline koolitamine lapse haridusliku erivajaduse varajaseks märkamiseks, lapse arengu toetamiseks ning lastevanemate nõustamiseks (HIT projekt)	x	x			Euroopa majanduspiirkonna (EMP) ja Norra finantsmehhanismid	HO	Lasteaiad	Projekt edukalt lõpetatud ja tegevuse rakendamine haridusasutustes käivitatud.
	Lastevanematele suunatud psühholoogilise ja eripedagoogilise nõustamise tõhustamine	x	x	x	x	KOV	HO	Lasteaiad, teenusepakkujad, HHTK	Käivitus projekt „Õppimise ja õpetamise toetamine“; Koolitus lapsevanematele - vanemlusprogramm „Imelised aastad“.
	Ettevalmistused uue lasteiaa ehitamiseks*		x	x	x	KOV	KOV		Pidev tegevus.
	Lasteaedade hoonete ja õuealade taristu, uuendamine ja hooldus	x	x	x	x	KOV	KOV	Lasteaiad	Pidev tegevus. Lasteaed Pääsupesa uus köök valmib 2025. a.
	Lasteaia hoonete ja õuealade seisukorra hindamine ja tegevuskava koostamine	x	x	x	x	KOV	KOV	Lasteaiad	Lasteaedadel on oma arengukavad. Pidev tegevus.

	vastavalt kaardistatud olukorrale.								
	Kaasava hariduse põhimõtete jätkamine ning arendamine s.h. personali koolitamine, lastevanemate nõustamine.	x	x	x	x	KOV	KOV	Lasteaiad	Haridusasutuste töötajate koolitus regulaarne tegevus; koolitus lapsevanematele - vanemlusprogramm „Imelised aastad“.
	Õppe- ja kasvatustöös õppemetoodikate ning õppekavade arendamine lähtuvalt lapse arengulistest ja hariduslikest vajadustest.	x	x	x	x	KOV	KOV	Lasteaiad	Haridusasutuste töötajate koolitus on regulaarne tegevus.
2.1.2.	Üldharidus								
	Uuemõisa Lasteaed-Algkooli renoveerimine ja laiendamine*		x	x		KOV, INNOV E	HO, ELO	HTM, ULA	Uuemõisa Lasteaed-Algkooli katuse osalise rekonstrueerimise ettevalmistamine. Avariiline osa remonditakse 2025. a.
	Uuemõisa Lasteaed-Algkooli ja Ridala põhikooli spordiväljaku jm õueala taristu arendamine*		x	x		KOV, KKLM	HO, ELO	ULA	Uuemõisa Lasteaed-Algkooli juurde madalseiklusraja II etapi rajamine 2025. a; Ridala Põhikooli juurde madalseiklusraja rajamine 2025. a.
	Ridala põhikooli akende vahetus ja fassaadi parandused*				x	KOV	HO, ELO	RPK	Koostatud ehituslik projekt. 2025. taotletakse rahastus ja rahastuse korral teostatakse 2026.
	Õpikeskkondade mitmekesistamine koos IKT kasutuselevõtuga ainetundides	x	x	x	x	KOV, HITSA	HO	Koolid	Pidev arendus.
	Ülelinnaliste õpilasprojektide ja -ürituste organiseerimine ja elluviimine*	x	x	x	x	KOV	HO	Koolid	Käivitus projekt „Läänemaa hariduskobar maakonna haridusteenuse arendajaks“.
	Karjääriõppe vormide mitmekesistamine ja elluviimine linna koolides	x	x	x	x	KOV	HO	Koolid ja lasteaiad, SAL, TTK	Käivitus projekt „Läänemaa hariduskobar maakonna haridusteenuse arendajaks“.
	Eelkutseõppe ja kutsealase eelkoolituse korraldamine üldhariduskoolide õpilastele sh õpilaste praktiliste oskuste arendamine HKHK juures	x	x	x	x		HO	HKHK	Käivitus projekt „Läänemaa hariduskobar maakonna haridusteenuse arendajaks“.
	Igakülgne koostöö TLÜ Haapsalu Kolledži, Haapsalu Kutsehariduskeskuse, Läänemaa Ühisgümnaasiumi ja Haapsalu Viigi Kooliga	x	x	x	x		HO	TLÜ HK, HKHK, LÜG, HVK; SAL	Käivitus projekt „Läänemaa hariduskobar maakonna haridusteenuse arendajaks“.
	Koostöös riigi ja Läänemaa kohaliku omavalitsuste üksustega Viigi Kooli arendamine, et tagada erivajadustega	x	x	x	x	HTM	HLV, HTM	HTM, HLV, Haapsalu Viigi kool,	Käivitus projekt „Läänemaa hariduskobar maakonna haridusteenuse arendajaks“.

	lastele kaasaegsed õppe- ja arengutingimused.							Lääne-Nigula vald, Vormsi vald	
	Tervislike eluviiside ja toitumise alane nõustamine ja propageerimine koolides	x	x	x	x	KOV	Koolid	LV HO, TLÜ HK	Pidev tegevus.
	Õpetajate töö- ja palgakorralduse kaasajastamine	x	x	x	x	KOV	Linnavalitsus koolid, lasteaia	ELVL, HTM	Pidev tegevus.
	Noorte ettevõtlikkuse suurendamine ühistevõtte ja koolituste kaudu	x	x	x	x	KOV, SAL	HO	Koolid, SAL	Pidev tegevus.
	Tugivõrgustiku (tugispetsialistid, koolide HEV-meeskonnad, linna sotsiaalosakonna töötajad jms) töö ühtsete põhimõtete loomine lasteaedades ja koolides. (HIT projekt)	x	x	x		Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) ja Norra finantsmehhanismid	Linnavalitsus	Norra linn Molden, Lääne-Nigula vald, koolid, lasteaia jt. projektis nimetatud partnerid	Projekt edukalt lõpetatud ja tegevuse rakendamine haridusasutustes käivitatud.
	Programmeerimise õppekava juurutamine teises ja kolmandas kooliastmes	x	x	x	x	KOV	HO	Koolid, HITSA, HKHK, TÜ HK	Pidev tegevus.
	Üleriigilistes ja rahvusvahelistes programmides ning projektides osalemine, koolide koostööprojektide elluviimine	x	x	x	x	KOV	HO	koolid	Käivitus projekt „Läänemaa hariduskobar maakonna haridusteenuse arendajaks“.
	Muukeelsete ja tagasipöördujate laste toetamine eesti keele õppe tõhustamise kaudu	x	x	x	x	Haridusasutused, KOV, HTM	HO		Vajaduspõhine tugitegevus.
	Distantsõppe arendamiseks vajalike koolituste võimaldamine koolidele	x	x	x	x	KOV, HTM	Koolid, HO	HTM, ülikoolid	Pidev tegevus.
	Distantsõppe korraldamiseks vajalike vahendite soetamine koolidele	x	x	x	x			Lastekaitseliit	Pidev tegevus.

	Koostöös HKHK ja Viigi Kooliga kutsuda ellu kombineeritud õpe - eelkuteõpe		x	x	x	KOV, HTM	Koolid, HO	HKHK, Viigi Kool, HARNO	Käivitus projekt „Läänemaa hariduskobar maakonna haridusteenuse arendajaks“.
	Üld- ja huvikoolide õppekavades ühisosa leidmine ja nende tulemuste rakendamine õpilase nädala koormuse vähendamiseks.		x	x	x	KOV, koolid	HO, koolid	HTM, HARNO	Pidev tegevus.
2.3.	Kutse- ja kõrgharidus								
	Koostöö TLÜ Haapsalu Kolledži ja Haapsalu Kutsehariduskeskusega kutseõppe erialade, kavade või täiendkoolituste loomisel ja valikul	x	x	x	x	KOV	HO	HKHK, TLÜ HK	Käivitus projekt „Läänemaa hariduskobar maakonna haridusteenuse arendajaks“.
	Läänemaa hariduskobara tegevuse toetus	x	x	x	x	KOV	HO, SAL	HKHK, TLÜ HK	Käivitus projekt „Läänemaa hariduskobar maakonna haridusteenuse arendajaks“.
	TLÜ HK tervisemajanduse arendusprojektide toetamine	x	x	x	x	KOV	TLÜ HK	Erinevad organisatsioonid	Pidev tegevus.
2.4.	Huviharidus								
	Huvikoolide õpetajate koolitamine oskamaks pakkuda kvaliteetset huviharidust kõigile soovijatele (sh haridusliku erivajadustega õpilastele).		x	x	x	KOV, projektid, ülikoolid	HO	HNHK	Pidev tegevus.
	Teadus-, loodus-, tehnika- ja IKT-teemalise huvihariduse toetamine	x	x	x	x	KOV, HITSA, HARNO	HO	HNHK, huvikoolid, koolid	Erahuvikooli „Innokas“ tegevuse toetamine.
	Huvihariduse ja -tegevuse kättesaadavuse tagamine hetke vajadustest lähtuvalt (nt ATH lastele suvelaagri võimaldamine).		x	x	x	KOV	HO	Erinevad organisatsioonid	Pidev tegevus.
	Huvihariduse õpetajate töö- ja palgakorralduse kaasajastamine.	x	x	x	x	KOV	HO		Pidev tegevus.
	Tõhustada üld- ja huvihariduskoolide koostööd formaalse- ja mitteformaalse õppe lõimumise kaudu.	x	x	x	x	KOV	HO	Erinevad organisatsioonid	Pidev tegevus.
	Muusikalise hariduse kvaliteetseks omandamiseks on vajalik värskendada ja kaasajastada Haapsalu Muusikakooli	x	x	x	x	KOV	HO	Muusikakool	Võimaluste kohaselt uuendatakse.

	pilliparki ja muid vajalikke instrumente.								
	Haapsalu Noorte Huvikeskuse renoveerimine ja ruumiliste võimaluste laiendamine.*				x	KOV	HO	HNHK	Pidev tegevus.
2.5.	Noorsootöö								
	Avatud noorsootöö laiendamine Uuemõisa alevikku		x	x		KOV	HO, ELO	ULA	Avatud noorsootöö teenuste pakkumine toimub käesoleval ajal Haapsalu Noorte Huvikeskuses, mille all tegutseb neli avatud noortekeskust (Wiedemanni ANK, Kastani ANK, Panga ANK, Jõõdre noortetuba).
	Erivajadusega noorte kaasamine noorsootöösse					KOV,H ARNO	HO	MTÜ-d, SA-d	Noorsootöösse kaasatakse kõiki noori.
	Erahuvitegevuse ja huvihariduse toetamine	x	x	x	x	KOV,H ARNO	HO	MTÜ-d, SA-d	Huviharidust pakutakse Haapsalu neljas munitsipaalhuvihariduskoolis, milleks on Muusikakool, Kunstikool, Spordikool ja Noorte Huvikeskus. Toetatakse linnas tegutsevaid erahuvikoole: tennisekool, purjespordikool, tehnoloogiakool „Innokas“. Koostöö Kaitseliidu Lääne Maleva noorteorganisatsioonidega (Noorkotkad, Kodutütred, Naiskodukaitse), Lääne Skautide Maleva noorte skautidega, MTÜ-ga Võnnu Noorte Selts ja MTÜ-ga Ühendus Asuküla Selts, MTÜ Ukrainians in Haapsalu, kiriku koguduste noortega jt.
	Noorte omaalgatuse- ja ideekonkursside korraldamine ning projektide elluviimine*	x	x	x	x	KOV	HO	EANK, HNHK	Projektide ja programmide planeerimine noortele ning osalemine koostöös noortega linnaülestes noorte sündmuste korraldamises ning kohalikes ja rahvusvahelistes projektides.
	Noortelaagrite ja õpilasmalevate korraldamine tööharjumuste kujundamiseks	x	x	x	x	KOV, EMKF, ENTK	HO	HNHK, HLH, HARNO	Korraldatakse suvist noorte töölaagrit.
	Koolivaheaegade tegevusvõimaluste mitmekesistamine ja ülelinnaline terviklik planeerimine, koordineerimine, reklaamimine	x	x	x	x	KOV	HO	HNHK, koolid, huvi- koolid, raamatukog ud,	Toimused lõimumisüritused Ukraina ja Eesti noortele. Toimused erinevad vabaaja tegevused noortele, sh noortele maapiirkonnas seltside juures.

								muuseumid	
	Nüüdisaegsete aktiivtegevusvõimaluste loomine õuealadele*	x	x			KOV, EAS, KKLM	ELO HO	Korteriühistus, külaseltsid, HNKK	Uuemõisa Lasteaed-Algkooli juurde madalseiklusraja II etapi rajamine 2025. a; Ridala Põhikooli juurde madalseiklusraja rajamine 2025. a.
	Rahvusvahelise koostöö arendamine (Vabatahtliku teenistuse rakendamine nii noori vastuvõtva kui saatva organisatsioonina. Noorsootöötajatele koolituste ja õppevisiitide korraldamine ja osalemine välisvisiitidel, seminaridel, koolitustel, koostöö sõpruslinnadega)*	x	x	x	x	KOV, Erasmus	HO	Erasmus	Haapsalu noored tantsijad ja sportlased osalesid Haapsalu sõpruslinnas Rensburgis Euroopa noorte mängudel.
	Noortele (sh õpilasesindused ja noortevolikogu) koolituste korraldamine teemadel: projekti koostamine ja juhtimine, õiguslane koolitus, koostöö jne	x	x	x	x	KOV	HO	ENL, ENK, HARN	Noorte osaluskogudena tegutsevad õpilasesindused kõigis linna üldhariduskoolides.
	Noorte riskikäitumise ja tõrjutuse ennetamine. Erinevate teenuste ja programmide rakendamine vastavalt noorte vajadustele	x	x	x	x	KOV, ESF	HO	HNKK, HARN; EANK; ENK	Hästi toimiv ametialane koostöövõrgustik noorte riskikäitumise ennetamiseks. Käivitus projekt „Läänemaa noorte toetamine ja konkurentsivõime suurendamine tööturul“ (NGTS)
	Noorsootöötajate pädevuste toetamine (koolitused, kohalikes ja rahvusvahelistes programmides- ja projektides osalemine)*	x	x	x	x	KOV, Erasmus	HO	Erasmus, ENTK, EANK	Pidev tegevus.

* tegevus või investeering sõltub osaliselt või terviklikult erinevatest riiklikest või EL toetusrahadest

Nr	Valdkond /alamvaldkond/tegevused	Eesmärkide ja tegevuste saavutamine/ülevaatamine				Rahastaja	Vastutaja	Koostöö-partnerid	Seire 2024
		2024	2025	2026	2027				
3.	KULTUUR, LIIKUMISHARRASTUS JA SPORT, TURISM, KOGUKONNATÖÖ Strateegiline eesmärk – Haapsalu on ajalooline, rikkaliku kultuuripärandi, pikaajaliste küla- ja linnakultuuri traditsioonidega piirkond, kus säilitatakse ajaloolist paikkonna identiteeti olles samaaegselt Lääne-Eesti turismi tõmbekeskuseks aastaringsete kultuurisündmuste ja mitmekülgsete sportimisvõimalustega ühes neid toetava nüüdisaegse taristuga								
3.1.	Kultuur								
	Kultuurikeskuse hoone remont (katus jmt)	x	x	x	x	KOV, MATA	Linnavalitsus ; SAL	SAL	Pidev tegevus.
	Kultuurikeskuse parkla (Koidula tn ääres) katendi paigaldamine	x	x			KOV, MATA	Linnavalitsus ; SAL, ELO	SAL	-
	Raudtee- ja sidemuuseumi teemapargi välja arendamine *	x	x	x	x	SALM, KM	Linnavalitsus , SAL	Eesti Raudtee; MKM	Raudtee- ja sidemuuseumi teemapargi lahenduse välja töötamine valmistumaks PEEK taotlusvooruks.
	SA Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid tegevuse toetamine	x	x	x	x	KOV	Linnavalitsus ; SAL	SALM, SAL	Haapsalu linnavalitsus toetab SALM tegevust igal aastal.
	Ilon Wiklandi loomingu keskuse arendamise toetamine*	x	x	x	x	KOV	MPO, KSO	SALM	Haapsalu linnavalitsus toetab SALM tegevust igal aastal.
	Evald Okase Muuseumi arendamise aastaringseks kunstikeskuseks toetamine*	x	x			EMP, MTÜ Evald Okase Muuseum	MTÜ Evald Okase Muuseum	MKA	Projekt „Evald Okase Muuseumi arendamine aastaringseks kunstikeskuseks” viidi ellu. Muuseum taasavati juulis 2024.
	Rannarootsi Muuseumi tegevuse toetamine	x	x	x	x	KOV	MPO, KSO	RRM	Toetatakse projektipõhiselt.
	Eraalgatuslike muuseumide, galeriide ja loomekeskuste tegevuse toetamine	x	x	x	x	KOV	MPO, KSO		Tegevus- ja projektitoetuste eraldamine kultuurikollektiividele ja kultuuriga seotud MTÜdele.
	Lääne maakonna keskraamatukogu ja selle haruraamatukogude (Ridala, Uuemõisa ja Asuküla) tegevuse toetamine	x	x	x	x	KOV	KSO	LMKR ja haru-raamatukog	Tegevus- ja projektitoetuste eraldamine kultuuriasutustele, kultuurikollektiividele ja kultuuriga seotud MTÜdele.

								ud, SAL	
	Haapsalu Kultuurikeskuse tegevuse toetamine	x	x	x	x	KOV	KSO	Haapsalu Kultuurikeskus; SAL	Tegevus- ja projektitoetuste eraldamine kultuuriasutustele, kultuurikollektiividele ja kultuuriga seotud MTÜdele.
	Haapsalu kunstikooli loometegevuse toetamine	x	x	x	x	KOV	KSO	HKK; SAL	Tegevus- ja projektitoetuste eraldamine kultuuriasutustele, kultuurikollektiividele ja kultuuriga seotud MTÜdele.
	Seltsimajade kaasajastamine ja neis seltsi- ja kultuuritegevuse toetamine	x	x	x	x	KOV	KSO	Külaseltsid	Tegevus- ja projektitoetuste eraldamine kultuuriasutustele, kultuurikollektiividele ja kultuuriga seotud MTÜdele. Võnnu, Asuküla, Parila ja Haeska seltsimajad, Kiideva saun-seltsimaja ning Panga küla seltsiruum on heas korras. Asuküla seltsimajas remonditi KOP toetuse, LV kaasfinantseerimise ning kogukonnaliikmete vabatahtliku tööga köök ning alustati saali remonditöödega. Ruumid võeti 2024. aasta suvest alates kasutusse kogukonnaköögina ja näitusesaalina. Seltsimaju ja -ruume haldavaid külaseltse toetatakse haldus- ja tegevuskulude katmisel seltside poolt esitatud taotluste alusel. See on taganud aastaringse seltsitegevuse .
	Kultuuriteenuste ja -taristu järjepidev nüüdisajastamine	x	x	x	x	KOV	KSO		Pidev tegevus.
	Kultuurikollektiivide tegevuse ja ürituste toetamine	x	x	x	x	KOV	KSO		Tegevus- ja projektitoetuste eraldamine kultuuriasutustele, kultuurikollektiividele ja kultuuriga seotud MTÜdele.
	Rahvusvähemuste kultuuritegevuse toetamine	x	x	x	x	KOV	KSO		Tegevus- ja projektitoetuste eraldamine kultuuriasutustele, kultuurikollektiividele ja kultuuriga seotud MTÜdele.
	Täiskasvanute huvihariduse süsteemi loomine	x	x	x	x		KSO	HKHK, TLÜ HK, TÕN, HRÜ	Osalemine arenguprogrammis Täiskäik. Programm aitas kaasa täiskasvanuharidusega seotud teemade mõtestamisele kohaliku omavalitsuse vaatenurgast. Sotsiaalmajas toimuvad huviringid: võimlemine, kunstiring, inglise keel, keraamikaring,

									seeniortantsuring, laulukoor Netty, lauluklubi Kuldne Sügis, käsitööring, seniormeeste klubi, Uuemõisas tegutseb Meeste Koja Haapsalu Kuur, projektipõhised täiskasvanute koolituskursused toimuvad Haapsalu Kutsehariduskeskuses, Haapsalu Rahvaülikoolis, Haapsalu kunstikoolis, täiskasvanuõpe on Haapsalu muusikakoolis. Maapiirkonnas loovad erinevate huvialadega tegelemise võimalusi külaseltsid. Võimalus on tantsida segarahvatantsurühmas ja memmede tantsurühmas või osaleda kokanduse, käsitöö, kunsti, näitemängu, kirjanduse, pärimuskultuuri vm õpitubades. Korraldatakse matku, mälumängusarju, loengusarju ja kohtumisi huvitavate inimestega. Täiskasvanutele pakuti huvitegevust Tika talu loomekojas, Haeska seltsimajas, Tänava talus, Kiideva seltsimajas, Puise Kultuuriküünis, Tuuru Karjamõisas, Panga Pesas, Väärikate värkstoas, Ridala koolimajas, Ridala raamatukogus, Parila seltsimajas, Asuküla seltsimajas ja raamatukogus, Võnnu seltsimajas ja Uuemõisa mõisahoones. Asuküla ja Võnnu seltsimajades korraldati huvitegevust ka Ukraina sõjapõgenikele.
	Riigi ja linna tähtsündmuste korraldamine*	x	x	x	x	KOV	KSO		Pidev tegevus. Kogukondlikke pidulikke lipuheiskamisi Eesti Vabariigi aastapäeval korraldati juba mitmendat aastat järjest Puise koolikivi juures, Altmõisa külalistemaja esisel platsil, Panga Spordihoone esisel platsil ja Parila lipumäel. 21. septembril korraldasid Eesti Memento Liit, Eesti Endiste Metsavendade Liit, Kaitseliidu Lääne Malev, Naiskodukaitse Lääne ringkond ja Heiki Magnus Suurpõgenemise 80. aastapäeva mälestussündmuse Puise rannal.
	Haapsalu kultuurisündmuste ühitamine	x	x	x	x		KSO		Järjepidev arendustegevus.

	aastaringseks terviklikuks kavaks								
	Maineürituste korraldamine, arendamine ja rahvusvahelistumine	x	x	x	x	KOV	KSO		Toimused festivalid, sündmused: HÖFF, maakonna tantsupidu, Itaalia veinipidu Haapsalus, Kreegi päevad, Haapsalu Valgete Ööde muusikafestival, jazzifestival TAFF:fest, Vanamuusikafestival, American Beauty Car Show, Augustibluus, tänavatoidufestival Haapsalu Maitsete Promenaad, Valge Daami Aeg, Vintage Weekend (endine nimi Nostalgiapäevad) jt. Rahvusvaheline turismiturundus läbi SAL-i.
	Haapsalu käsitöötraditsioonide arendamise ja tutvustamise toetamine	x	x	x	x		KSO		Haapsalu Pitsikeskuse tegevuse toetamine. Rahastustaotluse projekti „Haapsalu vanalinn aastaringsest elavaks tugeva ajaloolise identiteedi ja kogukondliku koostöö kaudu“ ettevalmistus ja esitamine. MTÜ-de ja klubide tegevuse toetamine.
	Haapsalu ajaloo- ja kultuuripärandi jäädvustamine ja tutvustamine	x	x	x	x		MPO		Ernst Enno pargi korrastamine, monumendi restaureerimine ja Ernst Ennole pühendatud infotahvli koostamine.
	Vabariiklike ja maakonna laulu- ja tantsupidude toetamine	x	x	x	x	SAL	SAL	Linnavalitsus	Pidev tegevus.
	Haapsalu traditsiooniliste kõrgetasemeliste kultuurisündmuste jätkamine ja arendamine ning madalhooaja rikastamine uute kultuurisündmustega	x	x	x	x	SAL	KSO, SAL		Toimused festivalid, sündmused: kolmekuningapäeva laat, Šoti pidu ja curlingu võistlus, HÖFF, maakonna tantsupidu, Itaalia veinipidu Haapsalus ja Itaalia muusikafestival, Kreegi päevade kontsert, Haapsalu Valgete Ööde festival, jazzifestival TAFF:fest, American Beauty Car Show, Muhu väina regatt, Augustibluus, toidufestivalid Haapsalu Maitsete Promenaad, Haapsalu kodukohvikute päevad ja Haapsalu toidutänav, Valge Daami Aeg ja linna 745. juubeliaasta tähistamine, Vintage Weekend, Pärdi päevade kontsert, Gurmeefestival ja Läänemaa toidunädal. Madalhooaja sisustamisega tegeleb peamiselt Haapsalu kultuurikeskus korraldades erinevaid sündmusi, kontserte ning pakkudes

									teatri-, kino ja näituseelamusi. Populaarsust on võitnud igakuised jazzklubi ja filmiklubi sündmused, sagedased on Eesti teatrite külalisetendused Haapsalus, regulaarselt toimub kino, igakuised näitused linnagaleriis. Eesti Draamateater esietendas 19. juunil 2024 Mari-Liis Lille ja Priit Põldma suvelavastuse „Üks helevahevalge tuvi“ . Uuemõisa mõisahoone idatiib jää suvelavastuse paigaks ka 2025. a
	Sõpruslinnade ja rahvusvaheliste koostöövõrgustikega koostöö arendamine ja soodustamine	x	x	x	x		Linnakantsel ei	SAL	Pidev suhtlus. Nt Haapsalu noored tantsijad ja sportlased osalesid Haapsalu sõpruslinnas Rensburgis Euroopa noorte mängudel. Ukrainas asuva Haapsalu sõpruslinna Umani praktiline toetamine koostöös teiste Haapsalu sõpruslinnadega.
	Kultuurikorraldajate pidev koostöö turismisektoriga	x	x	x	x		KSO	SAL	Pidev tegevus.
	Kultuurivaldkonna töötajate ja tegijate ning kogukonnateenust korraldavate füüsiliste ja juriidiliste isikute tunnustamine	x	x	x	x		KSO	SAL	Vabariigi aastapäeva ajal iga-aastane pidulik üritus „Haapsalu tunnustab“, kus tänatakse ja premeeritakse sotsiaal-, haridus-, kultuuri-, noorsootöö- ja sporditegijaid, samuti antakse välja auhind „Aasta tegu“. Kogukonna- ja elukeskkonna edendajaid tänatakse aasta lõpus kogukondade tänuõhtul.
	Maakonna puhkpilliorkestri tegevuse taastamisele kaasaaitamine	x	x	x			KSO	HMK	Puhkpillimuusika õpe on väga populaarseks muutunud Ridala Põhikoolis.
	Seltsimajade aktiivsem kasutuselevõtt kultuuri- ja vabahariduslikeks tegevusteks	x	x	x			KSO	Külavanemad, seltsimajad haldavad MTÜ-d	Tegevus- ja projektitoetuste eraldamine kultuurikollektiividele ja kultuuriga seotud MTÜdele. Võnnu ja Asuküla seltsimajad on muutunud regulaarsete sündmuste ja huviringide korraldamisega sisult rahvamajade tasemele. Väga hoogsalt toimuvad tegevused „Panga Pesas“ (seltsiruumid Panga Spordihoones). Kõikide seltsimajade tegevus on oma olemuselt vabahariduslik.

	Uuemõisa mõisapargi eksponeerimine ja aktiivsem kasutuselevõtt kultuurisündmuste korraldamiseks.	x	x	x			KSO	HLA, Uuemõisa Ühing MTÜ	24.-25. augustil toimus Haapsalu Rahvuslik koertenäitus, mis on pika traditsiooniga rahvusvaheline sündmus ja osalejatele hinnatud toimumiskoht.
	Haapsalu pitsikeskuse hoone (Karja 25, Haapsalu) energiasäästlikuks renoveerimine ning integreerimine vaimse kultuuripärandi- ja turismiinfokeskuseks. *	x	x	x	x	EL, KOV, HLM	HLM, KOV	HKS, SAL	Rahastustaotluse projekti „Haapsalu vanalinn aastaringselt elavaks tugeva ajaloolise identiteedi ja kogukondliku koostöö kaudu“ ettevalmistus ja esitamine. Projekt sai rahastuse 2025. a. ja viiakse ellu 2025-2026. 2024. a. SAL eestvõttel toimus turismiasutuste infojagamiskoolitus. 2025. aastast eraldi turismiinfokeskust pole. Kõik turismiasutused jagavad turismiinfot.
3.2.	Liikumisharrastus ja sport								
	Haapsalu spordirajatiste arendamise jätkamine (veekestus, spordihoone, staadion, tennisekeskus jt)*	x	x	x	x	Riigieel arve, sponso rlus, EL, KOV	HLS	HLV, SAL	Haapsalus tugevus on väga head treeningvõimalused. Arvukaid spordikomplekse haldab linnale kuuluv asutus OÜ Haapsalu Spordibaasid, mille alla kuuluvad Haapsalu veekestus, spordikeskus, staadion, jalgpallihall, Wiedemanni spordihoone, Panga spordihoone, Krahviaia tennisekeskus, Paralepa terviserajad, Tuksis asuv tervise-ja spordikeskus ning Kuuse tn 1 hoone. Paigaldati uus tartaankate Haapsalu kergejõustikuhallile.
	Veekestuse rekonstrueerimine*	x	x	x	x	KOV, RTK	HLS	SAL	Koostati Haapsalu Veekestuse hoone rekonstrueerimise ja laienduse põhiprojekt ja projekti ekspertiis. Rahastust taotletakse 2025. aastal.
	Staadioni rekonstrueerimise ettevalmistavad tööd*	x	x	x	x	KOV, RTK	HLS	SAL	Koostati ja kehtestati detailplaneering Haapsalu staadioni ümberehitamiseks ja kergejõustikuhalli rajamiseks (ca 19 100 EUR).
	Kergejõustikuhalli ehitamise ettevalmistavad tööd*	x	x	x	x	KOV, RTK	HLS	SAL	Koostati ja kehtestati detailplaneering Haapsalu staadioni ümberehitamiseks ja kergejõustikuhalli rajamiseks (ca 19 100 EUR).
	Mäemõisa terviseparki välja arendamine*	x	x	x	x	KOV	KSO	Ridala	

								Spordiklubi MTU, HLS	
	Paralepa tervisepargi taristu rekonstrueerimine ja terviklikuks, erinevate liikumisharrastuse võimalustega keskkonnaks*	x	x	x	x	KOV, HLS	KSO, SAL, HLS	LSL	Koostöös eraettevõtjatega rajati padeliväljakud; koostöös RMK-ga valmistati ette Paralepa matkaraja projekti.
	Külakeskuste mängu- ja spordiväljakute loomine ja rekonstrueerimine*	x	x	x	x	KOV, KKLM	KSO, ELO	Külaseltsid, Ridala Spordiklubi MTÜ	Pidev tegevus. Ridala Põhikooli juurde madalseikusraja rajamine 2025. a.
	Rulluisu- ja -suusaradade välja arendamine Paralepas*	x	x	x	x	KOV	ELO	HLS	Pidev tegevus.
	Krahviaia tenniseväljakute uuendamine		x	x	x	HLS	HLS	HLV	Padeliväljaku ehitamise ettevalmistustööd.
	Kettagolfi radade loomine*		x			KOV, EAS	KSO	HLS	Pidev tegevus.
	Uute laste mänguväljakute rajamine*	x	x	x	x	KOV	KSO, ELO	Korteriühistud, külaseltsid	Pidev tegevus.
	Tuksi spordibaasi väljaarendamise jätkamine	x	x			HLS	HLS	Linnavalitsus	Pidev tegevus.
	Spordiklubide tegevuse ja ürituste korraldamise toetamine	x	x	x	x	KOV	KSO		Tegevus- ja projektitoetuste eraldamine spordiklubidele. Linnas tegutsevate erahuvikoolide – tennisekool ja purjespordikool -toetamine
	OÜ Haapsalu Linna Spordibaaside tegevuse toetamine	x	x	x	x	KOV	Linnavalitsus, KSO	HLS	Haapsalu spordihoone, staadioni, veekeskuse, lasketiiru, vehklemishalli, Paralepa terviseradade, Wiedemanni spordihoone, Universaalhalli, Krahviaia tennisekeskuse, Panga spordihoone tegevuskulud; Läänemaa Spordikooli treeningtundide, laste ujumise algõppe tegevustoetus.
	Panga küla maasturiraja sõiduradade ja taristu väljaehitamine*		x	x		KOV, EAS, KKLM, KOP	Ridala Maasturiklubi MTÜ	Linnavalitsus	-
	Panga spordihoone mitmekülgsete tegevusvõimaluste välja arendamine	x	x	x		HLS	HLS	Linnavalitsus	Haapsalu spordihoone, staadioni, veekeskuse, lasketiiru, vehklemishalli, Paralepa terviseradade,

									Wiedemanni spordihoone, Universaalhalli, Krahviaia tennisekeskuse, Panga spordihoone tegevuskulud; Läänemaa Spordikooli treeningtundide, laste tennisitreeningute, laste ujumise algõppe tegevustoetus.
	Sõpruslinnadega ja rahvusvaheliste koostöövõrgustikega spordikoostöö arendamine	x	x	x	x		Linnakantsel ei		Haapsalu noored tantsijad ja sportlased osalesid Haapsalu sõpruslinnas Rensburgis Euroopa noorte mängudel.
3.3.	Turism								
	Uue viidasüsteemi loomine ja paigaldamine linna		x	x		KOV	ELO, MPO	SAL	-
	Haapsalu linna kui turismi sihtkoha arendus- ja turundustegevuste toetamine läbi SAL	x	x	x	x	KOV, SAL	KSO, SAL	SAL	Pidev tegevus.
	Pereturismi arendamine ja toetamine: Haapsalu linna ülesanne on toetada muuseumide pereturismile suunatud tootearendust, arendada avalikku taristut, eelkõige avalikke randu	x	x	x	x	KOV	KSO, ELO		Tegevus- ja projektitoetused muuseumidele, avaliku taristu korrashoid ja arendamine, sh supelrandade ja supluskohtade.
	Loodus- ja maaturismi, eelkõige linnuvaatlusturismi, arendamise igakülgne toetamine	x	x	x	x	KOV	KSO	SAL, turismiettevõtjad	Toetus läbi SA Läänemaa tegevuse.
	Sporditurismi teenuste arendamise toetamine	x	x	x	x	KOV	KSO	SAL, turismiettevõtjad	Haapsalu linn osaleb maakondlikus projektis „Läänemaa spordiobjektide võrgustiku ja liikumisharrastuse organisatsiooni terviklik väljaarendamine“.
	Mereturismi arendamise toetamine	x	x	x	x	KOV	KSO	SAL, turismiettevõtjad	Projektipõhine toetamine.
	Invaturismiks vajaliku taristu arendamine*	x	x	x	x	KOV	ELO, KSO	SAL	Ligipäasetavuse vajaduspõhine parandamine.
	Side- ja raudteemuuseumi rahvusvaheliselt atraktiivseks tehnikaalaseks teemakeskuseks väljaarendamise toetamine	x	x	x	x	KM, SALM, KOV	MPO, KSO	SALM	Raudtee- ja sidemuuseumi teemapargi lahenduse välja töötamine valmistumaks PEEK taotlusvooruks.
	Turismialaste ümarlaudade korraldamine	x	x	x	x	KOV	KSO	SAL	Läbi SAL-i pidev tegevus.
	Eesti siseste ja rahvusvaheliste turismimessidel osalemise toetamine	x	x	x	x	KOV	KSO	SAL	Läbi SAL-i pidev tegevus.
	Tervise- ja matkaradade arendamine	x	x	x	x	KOV,	KSO	SAL	Koostöös RTK-ga ette valmistatava Paralepa

	puudega inimese vajadusi arvestavalt, samuti puudega inimeste sportimisvõimaluste parendamine*					EAS			matkaraja puhul arvestatakse puudega inimeste ligipääsetavuse vajadusi.
	Rannikuala matkatee rajamise ja hooldamise toetamine*	x	x	x	x	KOV, EAS INTERR EG	MPO	SAL, MTÜ Lääne-Eesti Turism	Rannikuala matkatee rajatud. Pidev hooldus.
	Paralepa tervise-, spordi- ja matkakeskuse väljaarendamine*	x	x	x	x	KOV	KSO, ELO	SAL; Haapsalu Linna Spordibaasid	Padeliväljakute rajamine Paralepa rannapiirkonda. Eraettevõtja arendus.
	Terviseturismi arendamise toetamine, sh Terviseedenduse ja Rehabilitatsiooni Kompetentsikeskuse arengu toetamine*	x	x	x	x	KOV	KSO	TERE KK	Haapsalu linn osaleb maakondlikus projektis „Läänemaa spordiobjektide võrgustiku ja liikumisharrastuse organisatsiooni terviklik väljaarendamine“
	Merekultuuri alaste tegevuste ja sündmuste toetamine*	x	x	x	x	KOV, EMKF	KSO	LRS, SAL	Projektipõhine toetamine.
	Äri- ja konverentsiturismi toote arendamise toetamine	x	x	x	x	KOV	KSO	SAL, Ettevõtjad, SAL	Läbi SAL-i pidev tegevus.
	Turismialase koostöö edendamine maakonnasiseselt ja teiste maakonnakeskustega	x	x	x	x	KOV	KSO	Maakonna- keskuste OV-d, SAL	Haapsalu linn osaleb maakondlikus projektis „Läänemaa spordiobjektide võrgustiku ja liikumisharrastuse organisatsiooni terviklik väljaarendamine“
3.4.	Kogukonnatöö								
	Paikkondade kultuurielu ja juurdunud traditsioonide säilitamise toetamine	x	x	x	x	KOV	KSO	SAL	Haeska, Sinalepa, Asuküla, Võnnu ja Parila paikkondade kultuurielu edendavad kohalikud seltsid ja seltsingud, külaraamatukogud, Ridala kogukonnakool ning mitmed ettevõtted ja talud projektide koostööpartneritena. See töö on pidev ja arenev. Külaseltsid on uurinud paikkonna seltsi- ja kultuurilugu ning püüavad seda säilitada ja tutvustada. Näiteks Tika talu Loomekoda harrastab külateatrit ja talletab suulist pärandit „Mokalaada“ õhtutel; Rannakülade sadamates (Kiideva, Puise,

									Pusku, Topu) korraldati traditsiooniliselt Muinastulede öö sündmusi; Tuuru karjamõisas toimuvad kohalikku toorainet ja toidukultuuri tutvustavad kooskokkamised; Asukülas on au sees kangastelgedel kudumine; Võnnus peresündmuste korraldamise traditsioonid. Panga külaselts ja Parila selts on uusi oma paikkonna traditsioone algatamas ja loomas. Linnavalitsuse eelarvest toetati algatusi ja tegevusi seltside poolt esitatud taotluste alusel või eraldati tegevustoetust seltside omaosaluse katmiseks fondide poolt rahastatud projektide elluviimisel. Toetati ka traditsioonilisi rahvaspordisündmusi, näiteks „Kiideva rattasõit“, Ridala jüriöö matk-jooks, „Külade vaheline mitmevõistlus“, „Külademängud“, „Puisse laste triatlon“, Võnnu perespordipäevad).
	Külavanemate ja asumivanemate valimiskoosolekute korraldamisel abi osutamine	x	x	x	x	KOV	KSO	Kogukonnad, küla- ja linnaseltsid	Kogukonnatöö spetsialist nõustas külavanemaid aruandekoosolekute korraldamisel.
	Küladele riskianalüüsi ja hädaolukordadega toime tulemise plaani koostamine	x	x	x	x	KOV	KSO	kogukonnad	MTÜ Pusku Külaselts esitas KÜSKile projekti „Pusku küla toimepidevuse tagamine elektrikatkestuste ajal ning valmisolek häda- ja kriisisituatsiooniks“. Projekt valmis koostöös Haapsalu linna ja Päästeametiga. Partneriteks kaasati naaberkülade Sepaküla ja Mäeküla kogukonnad. Projekti toel paigaldati statsionaarne generaator Pusku küla ühise pumbajaama ning Kerkuskeskuse elektrivarustuse tagamiseks, mis omakorda tagab joogivee olemasolu küla ühise pumbajaama kasutajatele ka elektrikatkestuste ajal. Lisaks paigaldati küla teise äärde avalikku kasutusse mõeldud käsipump. 6. juunil. 2024 toimus Pusku Turismitalus Pusku, Mäeküla ja Sepaküla elanikele ühise kerkuskeskuse toimimise koolitus.

									Panga Külaselts MTÜ esitas 2024.a. sügisel KÜSKie projekti taotlusvooru, et tagada kogukonna esmavajaduste rahuldamine ning valmisolek häda- ja kriisisituatsiooniks. Projekt valmis koostöös Haapsalu linna ja Päästeametiga, kaasates projekti partneriteks Ridala Põhikooli ja Haapsalu Spordibaasid. Projekti toimepiirkonnaks on Panga küla ja selle naaberkülad. Projekti toetust kasutati „Panga Pesa“ kerksuskeskuseks arendamiseks. 11. aprillil, 2024.a. tutvustasid Päästeameti esindajad Maaeluumarluas külanematele ja külaseltside esindajatele kogukondade kriisideks valmistumise põhimõtteid. Detsembris, 2024 toimusid arutelud Parila seltsi esindajatega kriisiolukordade analüüsimise ja Parila seltsimaja kerksuskeskuseks arendamise teemadel.
	Külade ja asumite arengukavade koostamisel abi osutamine	x	x	x	x	KOV	KSO	Kogukonnad, küla- ja linnaseltsid	Kogukonnatöö spetsialist nõustas külaseltse seltsimajade arengusuundade väljatöötamisel vastavalt oma paikkonna eripärale ning abistas aastase tegevuskava koostamisel.
	Linna- ja külakogukondade koostöö korraldamine kogukondade võrgustikupõhise toimimise kaudu	x	x	x	x	KOV	KSO	KKLM, MTÜ Eesti Külaliikumine Kodukant, kodanikuühendused	Hästi on käivitunud kogukonnatöö spetsialisti kureeritav „Suure Haapsalu kodukohvikute päevad“, mis 2024. a. toimus teist korda. Kogukonnasündmusse oli kaasatud ligi 50 kodu- ja kogukonnakohvikut nii maalisest kui linnalisest piirkonnast. Sündmuse üheks peamiseks eesmärgiks oli ja on ka edaspidi innustada ja aidata kaasa kogukonnasisesele (Asuküla kohvikute aed, Haeska külapäev kodukohvikutega) ning kohvikutepidajate omavahelisele koostööle. Haapsalu maapiirkond võttis neljandat korda osa üleriigilisest külastussündmusest „Maal Elamise päev“, mille üheks eesmärgiks oli maaelu tutvustamine linnarahvale. Järjest rohkem linnainimesi osaleb külades korraldatud sündmustel.

									Kuuel järjestikusel aastal toimunud Haapsalu Linnavalitsuse, Tallinna 32. KK ning maapiirkonna ettevõtjate ning külaseltside koostööprojekt „Noored maale“ aitas tugevasti kaasa ettevõtjate ja kogukondade koostööle. 2024. aasta oli projektile uue väljundi otsimise aasta, milleks sai Kilti Majandus Treff. Kogemusi ja teadmisi käisid noortele jagamas linnavalitsuse ametnikud ning linna ettevõtjad. Uue koostööpartnerina lisandus nii maa- kui linnakogukondade tegevustesse Tallina Ülikooli Haapsalu Kolledž. Magistriõppe õppekava „Kogukonnatöö vananevas ühiskonnas“ magistrandid sooritasid oma praktikaid nii linna- kui maakogukondades. Ühele praktikandile oli juhendjaks kogukonnatöö spetsialist. Kogukondade ja omavalitsuse koostöö arengu eesmärgil toimus 11. aprillil 2024.a. Maaeluümarlaud, kuhu olid kutsutud linnavolikogu ja linnavalitsuse liikmed ning külavanemad ja külaseltside esindajad.
	Avalike teenuste osutamine kogukonnateenustena koostöös linnavalitsusega sotsiaal-, kultuuri-, noorsoo- ja sporditöö valdkondades	x	x	x	x	KOV	KSO	Kogukonna-teenuseid pakkuvad MTÜ-d	2024. a korraldas kogukonnateenusena koolinoortele huviringe MTÜ Asuküla Selts, MTÜ Ridala Spordiklubi ja MTÜ Ukrainians in Haapsalu.
	Kogukondadele suunatud info levitamine ja kogumine, kogukonnaportaali loomine	x	x	x	x	KOV	KSO	Kogukonnad, vabaühendused, ettevõtted, HKHK, KKLM	Info kogumiseks ja levitamiseks kasutatakse FB suhtlusplatvorme „Haapsalu külavanemad“(kiire infovahetus külavanemate ja linnavalitsuse vahel) ning „Haapsalu külaseltsid“ (sündmuste reklaam ja seltsidele mõeldud operatiivne infovahetus). Omavaheliseks suhtlemiseks loodi Asuküla paikkonna külavanemate FB grupp . Mitmed külaseltsid on loonud oma külale FB grupi: „Parila külaelu“, „Asuküla teataja“, „Võnnu Selts“, „Herjava Küla“, „Puisse küla Group“, „Kolu küla“, „Meie Uuemõisa (Läänemaa)“, „Mäeküla“, „Pusku

									küla“, „Panga külaelu“, „Mägari küla“, „Põline Haeska“. Maakogukondade infot levitame veel ka FB grupis „HAAPSALU & LÄÄNEMAA“ ning grupis Ukrainlased Haapsalus ja Läänemaal.
	Kiideva külamuuseumile uute ruumide leidmine	x	x			KOV, KKLM	KSO	Kiideva Külaselts MTÜ, Ridala PK, Mäemõisa kangakuduja te seltsing	Külamuuseumi kunagised museaalid on tagastatud nende omanikele.
	Parila seltsimaja renoveerimine	x				KOV, EAS	ELO	MTÜ Ridala Selts	Parila seltsi juhatus soovib jätkata linnavalitsuse toetusel ja fondide kaasabil seltsimaja siseruumide renoveerimist (saali põrand ja ahjud, elektrisüsteemi vahetus, köögi ja dušširuumi väljaehitamine), et seltsimaja saaks välja rentida koolitusteks, sündmusteks ning arendada kerksuskeskuseks. Peeti arutelusid kogukonna ja linnavalitsuse esindajatega ning erialaspetsialistidega.
	Ridala VPK depoo rajamine*, olmeruumide riskasutus külaseltsiga.		x	x		KOV, EAS, KKLM	ELO	MTÜ Ridala Selts, MTÜ Parila Selts, Ridala VPK	Ridala VPK peatas MTÜ Ridala Pritsumeeste Seltsi tegevuse.
	Kiideva seltsimaja laiendamine ja arendamine*	x	x			KOV, EAS, KKLM	ELO	MTÜ Kiideva Külaselts	Kiideva seltsimaja väiksel krundil ei ole võimalik seltsimajale juurdeehitust teha. Külakoosolekutel arutati jätkuvalt võimaluste otsimist eravalduses oleva aastaid tühjalt seisnud ning ohtlikult laguneva hoone lammutamiseks, et vabanevale maa-alale uus ehitis rajada. Teemaga jätkatakse.

* tegevus või investeering sõltub osaliselt või terviklikult erinevatest riiklikest või EL toetusrahadest

Nr	Valdkond /alamvaldkond/tegevused	Eesmärkide ja tegevuste saavutamine/ülevaatamine				Rahastaja	Vastutaja	Koostöö-partnerid	Seire 2024
		2024	2025	2026	2027				
4.	SOTSIAALNE KAITSE JA TERVISHOID Strateegiline eesmärk – Haapsalu on mitmekülgsete terviseedenduse võimalustega linn, kus on tagatud kvaliteetne tervishoiuteenus ja toetav sotsiaalhoolekande teenuste võrgustik								
4.1.	Sotsiaalhoolekanne								
	Raudtee tn 6 renoveerimine	x	x	x	x	KOV	ELO, SO		
	Eluruumi tagamine kombineeritult teenuste osutamisega, turvalisuse ja ohutuse tagamine. Üürikorterid	x	x	x	x	KOV, elanikud	SO, ELO	HLM	Teenuste kombineeritud osutamine. Kohandamise ja remontimise on järjepidev protsess.
	Puuetega inimeste eluasemete füüsiline kohandamine*	x	x	x	x	KOV	SO		Järjepidev tegevus.
	Sotsiaalteenuste paindlik osutamine ja kättesaadavuse tagamine vastavalt sihtrühmade muutuvatele vajadustele. Uute teenuste s.h digiteenuste ja tehnoloogiliste abivahendite laiem kasutuselevõtt.	x	x	x	x	KOV, ESF	SO	HSM, SA HHKK	Sotsiaalteenuseid pakub Haapsalu Hoolekandekeskus, mis tekkis Haapsalu Sotsiaalmaja ja Haapsalu Hoolekandekeskus SA liitumisel. Sotsiaalteenuse vajadused on enamasti juhtumipõhised ja nii püütakse sotsiaalhoolekande teenuseid juhtumipõhiselt, paindlikult ja teenuseid integreerides pakkuda. Kaasatud on koostööpartnerid nõustamis- ja rehabilitatsiooniteenuste osutamiseks, stabiilselt tehakse koostööd vabaühendustega ning otsitakse koostöövõimalusi teiste maakonna omavalitsustega. Projekt „Sotsiaalteenuste kvaliteedi tõstmine Haapsalu linnas“ (83 828 EUR): Koduteenus - tegevusteraapia kaasamine, teenuse aegade laiendamine; Päevahoid - tegevusteraapia, ruumide muutus; Tugiisikuteenuse süsteemi korrastamine; Toitlustus – sotsiaalmaja ja hoolekandekeskuse köökide liitmine; Sotsiaaltransport - evakuatsioonitooli kasutusele võtt.

	Teenuste arendamine soodustamaks isikute iseseisvat toimetulekut, võimalust osaleda ühiskonna- ja tööelus	x	x	x	x	KOV, ESF	SO	HSM	Isikule või perekonnale juhtumipõhiselt osutatakse abi toimetulekuraskuste ennetamiseks, kõrvaldamiseks või kergendamiseks ja aidatakse kaasa sotsiaalsete erivajadustega isikule sotsiaalsele turvalisusele, arengule ja ühiskonnas kohanemisele.
	Hooldajate ja pereliikmete hoolduskoormuse vähendamine ning nende tööturule naasmise soodustamine. Eakate päevahoid.	x	x	x	x	KOV, ESF	SO	HSM Eesti Töötukassa	Eakate ja puudega inimeste päevahoiu teenus on Haapsalu hoolekandekeskuses. Tugiisikuteenus täiskasvanule, lapsehoiu- ja tugiisikuteenus erivajadusega lapsele, supiringiteenus, koduteenus, isikliku abistaja teenus jt.
	Erihoolekandeteenuste arendamine Isiku kesksete teenusmodelite rakendamine.	x	x	x	x	KOV	SO	Haapsalu Hoolekandekeskus, SA HHKK	Sotsiaalteenuse vajadused on enamasti juhtumipõhised ja nii püütakse sotsiaalhoolekande teenuseid juhtumipõhiselt, paindlikult ja teenuseid integreerides pakkuda. Kaasatud on koostööpartnerid nõustamis- ja rehabilitatsiooniteenuste osutamiseks. Isikukeskse erihoolekande teenuse mudeli (ISTE) rakendamine kohalikus omavalitsuses: Omavalitsused koostöös sotsiaalkindlustusametiga teevad inimesele ja tema lähedastele tervikliku abi lihtsalt, paindlikult ja kiirelt kodu lähedal ja kogukonna toel kättesaadavaks. (2024: 124 588,80 EUR)
	Töökeskus erivajadustega inimestele*			x	x	KOV			SA Hea Hoog Uuemõisa töö- ja tegevuskeskus.
	Nõustamis- ja rehabilitatsiooniteenuste osutamise võimaluste laiendamine ja kättesaadavuse tagamine	x	x	x	x	KOV	SO	Lepingupartnerid MTÜ-d jms	Haapsalu Linnavalitsus osutab sotsiaallosakonna, Haapsalu Hoolekandekeskuse jt partnerite vahendusel järgmisi teenuseid: nõustamisteenused, eluasemeteenused, koduteenused, hooldusteenused, erihoolekandeteenused, asendus- ja järelhooldusteenused, turvakodu- ja varjupaigateenused ning muud erinevad tugiteenused. Lastekaitset ja lastehoolekannet vanemliku hoolitsuseta ja abivajavatele lastele.

									Koostööpartnerid MTÜ „Loodusmeel“, Läänemaa Kriisiabikeskus, psühholoogid jm vaimse tervise teenuse osutajad.
	Toimetulekut ja turvalisust toetavad ennetavad tegevused*	x	x	x	x	KOV, PA	SO, ELO	HSM, SA HHKK MTÜ-d	Haapsalu Linnavalitsus osutab sotsiaalosakonna, Haapsalu Hoolekandekeskuse jt partnerite vahendusel järgmisi teenuseid: nõustamisteenused, eluasemeteenused, koduteenused, hooldusteenused, erihoolekandeteenused, asendus- ja järelhooldusteenused, turvakodu- ja varjupaigateenused ning muud erinevad tugiteenused. Lastekaitset ja lastehoolekannet vanemliku hoolitsuseta ja abivajavatele lastele. Projekt „Kohalike omavalitsuste toetamine lõimimise, sealhulgas kohanemise teenuste pakkumisel“ - 1.12.2024- 01.04.2027 (304 158 EUR)
	Vaimse tervise teenused	x	x	x	x	KOV	SO	PPA, HSM, LNT	Projekt „Vaimse tervise toetus Haapsalu linnas“ (40 550 EUR); Projekt „Psühholoogi palgatoetus Haapsalu linnas“ (51 939 EUR); märtsist 2024 pakub vaimse tervise õe teenust SA Läänemaa Haigla
	Programmide ja koolituste läbiviimine erinevate sihtgruppide toimetuleku toetamiseks s.h vanemlust toetavad koolitused.	x	x	x	x	KOV	SO		Erivajadustega laste vanematele ning lastega töötavatele spetsialistidele korraldatud koolitused. Hariduse tugikeskus – koordineeritud abi osutamine. Integreeritud teenuste osutamise pilootprojekti osalemine.
	Koordineeritud abi osutamiseks võrgustiku- ja koostöö arendamine s.h linna laste- ja haridusasutustega ja lastega töötavate isikute vahel, kogukondade, vabaühenduste jm huvigruppidega. Vabatahtliku töö toetamine. Maakondlik koostöö.	x	x	x	x	KOV	SO, KSO	Koolid, Lääne-Eesti Rajaleidja Keskus HHTK	Õppekülastused, projektid, koolitused, koostöö vabaühenduste, kogukondade jt omavalitsustega. Vabaühenduste kasutada on ruumid sotsiaalmajas ja seltsimajades. Koostööd tehakse sotsiaalvaldkonnas tegutsevate ühendustega: Läänemaa Puuetega Inimeste Koda, Läänemaa Invaühing, Läänemaa Invaspordiklubi, Läänemaa Vaegkuuljate Ühing, Läänemaa Kurtide Ühing, Läänemaa Nägemisvaegurite Ühing, Läänemaa Puuetega Laste Vanemate Ühing,

									Läänemaa Pensionäride Ühendus ning Haapsalu Pensionäride Ühendus, Eesti Punase Risti Läänemaa Selts, Läänemaa Toidupank jne.
	Asendushooldus- ja järelhooldusteenuste perekesksem osutamine.			x	x	KOV	SO	SA HHKK	Juhtumipõhised teenused.
	Noorte hõivatus tööturul või hariduses, ühiskonnaelus osalemine, noorte õiguskõueleka käitumise toetamine	x	x	x	x	KOV	SO, HKO	Eesti Töötukassa, haridusasutused, HNHK, PPA	Pidev tegevus. Projekt „Läänemaa noorte toetamine ja konkurentsivõime suurendamine tööturul“ – 04.09.2023-31.08.2027. 2024. a. projekti kogukulu Läänemaal 96635,47 EUR ja Haapsalu linna noorte heaoluspetsialisti töötasu 23965,1 EUR.
	Hoolekandeesutuste tehnilise baasi rekonstrueerimine ja parendamine	x	x	x	x	KOV	SO	HSM, SA HHKK	Pidev tegevus.
	Hoolekandeesutuste sise- ja väliskeskonna kujundamine klientide toimetulekut toetavaks	x	x	x	x	KOV		HSM SA HHKK	Pidev tegevus.
	Hoolekandes töötajate ökonoomsem ja paindlikum töökorraldus. Valdkonna töötajate koolitamine ja täiendõpe.	x	x	x	x	KOV	SO	SAL	Pidev tegevus. Interreg erihoolekande alane koostööprojekt „Trust2Integrate“ (35475 EUR) Haapsalu sõpruslinna Ogrega Lätis.
4.2.	Tervishoiuteenus								
	Esmatasandi arstiabi kättesaadavuse parandamisele kaasa aitamine	x	x	x	x	KOV	SO	SALH, perearstid	Pidev tegevus.
	SAL Haigla kui ambulatoorset ja statsionaarset eriarstiabi pakkuva maakonna haigla tegevuse jätkamise toetamine	x	x	x	x	KOV	Linnavalitsus	SALH	Pidev tegevus.
	Haiglahoone funktsionaalsuse ja tehnoloogilise baasi parandamine vastavalt maakondliku tervisekeskuse ja võrgustunud üldhaigla vajadustele						Linnavalitsus	SALH, ETTK	-
	Koostöö SA Haapsalu Neuroloogilise Rehabilitatsioonikeskusega	x	x	x	x		SO	HNRK	Pidev tegevus.
	Hooldusravi kättesaadavuse tagamise toetamine	x	x	x	x	KOV, klient, ül/al sugulas	SO	Hooldekodud	Rahalised toetused peredele.

						ed			
	Vaimse tervise õe teenus		x	x	x	KOV	SO	SALH	Märtsist 2024 on vaimse tervise õe teenus SA Läänemaa Haiglas.
	Tervislikku liikumist ja toitumist edendavate ürituste korraldamine ja toetamine	x	x	x	x	KOV, SAL	HKO, SO	TLÜ HK, SAL	Haapsalu linn osaleb maakondlikus projektis „Läänemaa spordiobjektide võrgustiku ja liikumisharrastuse organisatsiooni terviklik väljaarendamine“

*tegevus või investeering sõltub osaliselt või terviklikult erinevatest riiklikest või EL toetusrahadest

Nr	Valdkond /alamvaldkond/tegevused	Eesmärkide ja tegevuste saavutamine/ülevaatamine				Rahastaja	Vastutaja	Koostöö-partnerid	Seire 2024
		2024	2025	2026	2027				
5.	LOODUSKESKKOND Strateegiline eesmärk – Haapsalu on rikkalike ja kaitstud loodusväärtustega atraktiivne mereäärne piirkond, kus on hästi välja arendatud sadamate ja supluskohtade võrk, hästi hoitud ja aktiivseks puhkuseks kasutatavad rohealad ja rohetaristu								
5.1.	Veekeskkond								
	Haapsalu lahe ja Väikese viigi veekeskkonda parandavate tegevuste toetamine*	x	x	x	x	KOV, KIK, INTERREG	MPO, ELO	KKM, KKA, SAL	Pilliroo niitmine alates Vasikaholmist kuni Paralepa Ranna teeni, Jaama oja kaldad ca 2 km ulatuses. Pilliroolõikus Väikese viigi ja promenaadi ümbruses, kulu ca 2200 EUR; Jaama oja Männiku tee truubi rekonstrueerimine (KIKi projekt); 2024. a. viidi lõpule projekt: Haapsalu sadameveesüsteemide eesvoolude rekonstrueerimine ja rajamine (Projekt nr Kliima.4.01.21-0029 „Haapsalu üleujutusala elamupiirkondade sadamevee vastuvõtu hajutamine sadamevee vastuvõtu hajutamine“ (975 338 EUR); Jätkub sadameveelahenduste pilootprojekt LIFE LATESTadapt („Developing and demonstrating portfolio of nature based and smart solutions for improving urban climate resilience in Latvia and Estonia“), LIFE21-CCA-EE-LIFE-LATESTadapt/101074438.

Tagalahe faarvaatri puhastamise toetamine*	x	x	x	x	KIK; EAS, ettevõtjad, KOV	Linnavalitsus, MPO	KIK, EAS, ettevõtjad	-
Rannarootsi Muuseumi sadamakoha setetest puhastamise ja kaldakindlustuse rajamise toetamine*	x	x	x	x	KOV, KIK	MPO, ELO	Rannarootsi Muuseum	-
Kaluritele Bürgermeistri holmile avaliku sadamakoha rajamine*	x	x	x	x	KOV, EMKF	MPO, ELO	LRS	Ettevalmistustööd ala kaardistamiseks. Bürgermeistri sadama kandmine väikesadamate registrisse. Sadama kood: EE BUR. Sadama arendustegevuste planeerimine rannakalanduse strateegiasse. Paigaldatud 2 turvakaamerat.
Bürgermeistri holmile mereteenuste keskuse arendamine (pinnase täitmine, sadama taristu jm) *	x	x	x	x		MPO	RKAS	Bürgermeistri sadama kandmine väikesadamate registrisse, sadamakapteni kinnitamine.
Väikesadamate taristu rajamise ja rekonstrueerimise toetamine (Puisse, Kiideva) *	x	x			KOV	MPO, ELO	LRS, sadamaid haldavad MTÜ-d	Rahastustaotluse esitamine Puisse sadama akupangale. Taotlus rahastatud.
Sadamakohtade arendamine väikesadamateks (Pusku) *	x				KOV, EMKF	MPO, ELO	Sadamaid haldavad MTÜ-d	Ettevalmistustööd uue slipi rajamiseks. Slipp valmib 2025. a.
Pusku sadamakoha muuli ja sadamakai korrastamine*	x				KOV, EMKF	ELO	LRS	Muul on korrastatud.
Puisse, Kiideva ja Haeska merelepääsude regulaarne puhastamine*		x			KOV, KIK	ELO	Keskkonnamet, sadamate haldajad /omanikud	-
Lautrikohtade ja nende ligipääsude arendamine (Jaama oja jt)	x	x	x	x	KOV, LRS	ELO		Ettevalmistus Jaama oja lautrikohta ja paadikanali rajamiseks.
Suplusrandade arendamine: Paralepa, Väike viik, Vasikaholm.	x	x			KOV	ELO	HLH	Pidev hooldus ja heakord, Väikese viigi supluskoha veealune niitmine.
Väikese viigi äärses promenaadi taristu (kergliiklustee, paadisillad, paviljonid vms)	x	x	x	x	KOV, INTERR	ELO	SAL	Projekti „Väikese Viigi - Bürgermeistri holmi jalgratta- ja jalgtee rajamine“ raames kergliiklustee

	kaasajastamine (projekteerimine, ehitamine)					EG			projekteerimine. Projekt sai rahastuse ja viiakse ellu 2025. a.
	Suplus- ja puhkekohtade arendamine: Pusku, Allika, Rohuküla, Tanska, Kiideva külades*	x	x	x	x	KOV	ELO	Külaseltsid	Pusku jalgrattateenindusjaam ja -hoidla. Teostas MTÜ Pusku külaselts.
	Potissepa tn 3 kinnistu promenaadi arendamine (viibetiigid, lüüs, kergliiklustee)	x	x	x	x	KOV, LIFE projekt	ELO		Sademeveelahenduste pilootprojekt LIFE LATESTadapt („Developing and demonstrating portfolio of nature based and smart solutions for improving urban climate resilience in Latvia and Estonia“), LIFE21-CCA-EE-LIFE-LATESTadapt/101074438.
	Uus-Sadama tn 22 kinnistu täitmine		x	x		KOV	ELO		-
	Munitsipaalsadamate, -lautri- ja ujumiskohtade viidastamine	x	x	x		KOV, KKLM, LRS	ELO		Pidev tegevus.
5.2.	Rohealad								
	Linna rohealade ja parkide arengukava koostamine*	x	x			KOV	MPO	Roheline Läänemaa MTÜ	Rohealade arendamise temaatika üldplaneeringu koosseisus.
	Parkide maastikuhoolduskavade koostamine	x	x	x	x	KOV, KIK	MPO, ELO	KKA, MKA	Pidev tegevus.
	Parkide korrastamise jätkamine, sh amortiseerunud pargiinventari uuendamine*	x	x	x		KOV, KIK	ELO	HLH	Prioriteet on parkide jm rohealade, randade, supluskohtade jm avalike puhkekohtade igapäevane heakord ja taristu stabiilne korrashoid. Amortiseerunud pargiinventari uuendatakse jooksvalt. 2024. aastal sillutati Ernst Enno pargi väljak ja liikumisteed ning istutati parki remmelgad. Linna haljastustööde kulu: 5 suvekuu töötundide arv 5100 ja kogukulu haljastuses 164 000 EUR. Suvelillede soetamise kulu 2024. a. 6500 EUR. 2024. a. hooldatavaid statsionaarseid lillepeenraid 11 tk, hooldatavaid lillepotte 52 tk. Linnahaljastuse (pargid, haljasalad, puude hooldus) kulud 2024. a. kokku 296 694 EUR.

	Uuemõisa mõisa pargi külastuskeskkonna ja rekreatsiooniala väljaarendamine*				x	KOV, KKLM, MKA	MPO	Uuemõisa Ühing MTÜ	Madalseiklusraja II etapp valmib 2025. a.
	Raekoja pargi rekonstrueerimine koos Lossiplatsiga*				x	KOV, MKA	ELO, MPO	SALM	Uuendati Raekoja pargi sõelmekatendiga teid.
	Väikese viigi äärsete parkide ja puhkealade arendamine	x	x	x	x	KOV	ELO, MPO		Taotleti ja saadi rahastus projektile „Väikese Viigi - Bürgermeistri holmi jalgratta- ja jalgte rajamine“. Teostatakse 2025. a. Selle tulemusel on ümber Väikese viigi asfaltkatendiga jalg- ja jalgrattatee, mille äärde on planeeritud puhkekohtadena pingid.
	Tagalahe äärse puhkeala laiendamine Aafrika rannast Haava tänavani*	x	x	x	x	KOV, EAS	MPO, ELO		Teostatakse käesoleva projekti raames: Sademeveelahenduste pilootprojekt LIFE LATESTadapt („Developing and demonstrating portfolio of nature based and smart solutions for improving urban climate resilience in Latvia and Estonia“), LIFE21-CCA-EE-LIFE-LATESTadapt/101074438.
	Krahviaia rekonstrueerimise II etapi teostamine *	x	x			KOV	MPO, ELO	SAL	-
5.3.	Looduslikud ja poollooduslikud alad								
	Rannaalade korrastamine	x	x	x	x	KOV, KIK, PRIA	MPO		Niitmine ja korrastamine pidev tegevus.
	Silma looduskaitseala ja Matsalu rahvusparki rannaaladel, sh ka Kiidevas, roostunud rannaaladel niitmise ja karjatamise korraldamisele kaasa aitamine*	x	x	x	x		MPO	Maaomanikud, Keskkonnaamet, külaseltsid	Koostöö üldplaneeringu koostamise käigus.
	Rannaalade matka- ja terviseradade ning puhkealade arendamine ning kujundamine terviklikuks võrgustikuks*	x	x	x	x	KOV, KKLM	MPO, ELO	SAL	Riigi Metsamajanduse Keskus (RMK) valmistab käesoleval ajal ette Paralepa piirkonna matkarada.
	Haapsalu-Pullapää-Rohuküla-Ungru-Haapsalu matkaraja välja arendamine*	x	x	x		KOV, KKLM	MPO, ELO	SAL	Arendamisel Paralepa metsa matkarada. RMK koostöös Haapsalu linnavalitsuse ja Haapsalu Linna Spordibaasidega. 2024 väljastatud projekteerimistingimused. Projekteerimine, rahastus ja teostus RMK.

Endiste rannakülade Oonga-Haeska-Saardu-Kiideva vaheliste külateede kasutuselevõtt matkaradadena, matkaradade tähistamine ja hooldus				x	KOV, KIK, KKLM	MPO, ELO	SAL, külaseltsid	Üldplaneeringus on rajad kavandatud. Ettevalmistamisel olemasoleva Kiideva ca 5 km matkaraja taristu uuendamine ja trassimuudatused.
Rahvusvahelise ranniku matkaraja hooldus	x	x	x	x	KOV	MPO, ELO	SAL, HLH	Pidev tegevus
Linnametsas kõrvaltegevuste arendamine, (matkarajad, seenealad, metsloomade (kitse) toitmisalad)*	x	x	x	x	KOV, KIK	ELO	Keskkonnamet	Arendamisel Paralepa metsa matkarada. RMK koostöös Haapsalu linnavalitsuse ja Haapsalu Linna Spordibaasidega. 2024 väljastatud projekteerimistingimused. Projekteerimine, rahastus ja teostus RMK.
Looduskeskkonna tutvustamise ja heakorrastamisega tegelevate vabaühendustega teemakohaste tegevuste toetamine	x	x	x	x	KOV, KIK	MPO	Keskkonnamet, HLH	Pidev tegevus.
Haapsalu linna metsade majandamine alates uue ÜP kehtestamisest ÜP-ga määratud kohaliku kaitseala tingimustel, sh Paralepa.	x	x	x	x	KOV	ELO		Kehtestati Haapsalu linna üldplaneering 2030+, s.h. Paralepa ja Valgevälja metsade kohalike kaitsealade kaitse-eeskiri. Paralepa metsa kaitseala 331,9 ha. I kaitsekategooria kohaliku kaitse aluse metsa maa-ala 174,6 ha. II kaitsekategooria kohaliku kaitse aluse metsa maa-ala 157,3 ha. Valgevälja metsa kaitseala 175,3 ha. I kaitsekategooria kohaliku kaitse aluse metsa maa-ala 80,1 ha. II kaitsekategooria kohaliku kaitse aluse metsa maa-ala 95,2 ha. 2024-2025 talvisel perioodil alustatud Paralepa metsaaluse puhastustöödega ca 1 ha – maht hinnanguliselt ca 200 töötundi ja kulu ca 5000 EUR.
Tähistatavate ja viidastatavate loodus-, muinsus- ja pärandkultuuri objektide inventuur ja vastava infograafika välja töötamine*	x	x			KOV, KIK, KKLM	MPO, HLO	RMK, KKLM	Arendamisel Paralepa metsa matkarada. RMK koostöös Haapsalu linnavalitsuse ja Haapsalu Linna Spordibaasidega. 2024 väljastatud projekteerimistingimused. Projekteerimine, rahastus ja teostus RMK.

* tegevus või investeering sõltub osaliselt või terviklikult erinevatest riiklikest või EL toetusrahadest

Nr	Valdkond /alamvaldkond/tegevused	Eesmärkide ja tegevuste saavutamine/ülevaatamine				Rahas-taja	Vastutaja	Koostöö-partnerid	Seire 2024
		2024	2025	2026	2027				
6.	KESKKONNAKAITSE Strateegiline eesmärk – Tõhusalt välja arendatud ja korraldatud heitvee- ja jäätmekäitlus tagab looduskeskkonna säästva kasutamise								
6.1.	Heitveekäitlus								
	Veetorustike rekonstrueerimine ja laiendamine vastavalt kehtivale ühisveevärgi ja kanalisatsiooni (ÜVK) arengukavale*	x	x	x		HVV, KIK ÜF	ELO	HVV	Teostamine vastavalt ÜVK-le.
	Ühtse Haapsalu-Uuemõisa-Paralepa ÜVK arengukava koostamine	x				HVV, HLV	ELO	HVV	Koostati ja kehtestati „Haapsalu linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2024-2036“. Koostas OÜ Europolis.
	Reoveekanaliseerimise rekonstrueerimine ja laiendamine vastavalt ühisveevärgi ja kanalisatsiooni (ÜVK) arengukavadele*	x	x	x		HVV, KIK ÜF	ELO	HVV	Teostamine vastavalt ÜVK-le.
	Muda komposteerimise arendamine vastavalt ühisveevärgi ja kanalisatsiooni (ÜVK) arengukavale*	x				HVV, KIK	ELO	HVV	Teostamine vastavalt ÜVK-le.
	Sademeveesüsteemide kaardistamine ja hoolduskavade koostamine*	x	x	x		KOV, KIK, INTERR EG	ELO	WEW OÜ, TalTech	Koostati ja kehtestati „Haapsalu linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2024-2036“. Koostas OÜ Europolis. Lisa 2. Haapsalu linna sademeveesüsteemide valgalad.
	Sademevee süsteemide rekonstrueerimine ja uute väljaarendamine, eelkõige linna madalatel kuid tihedalt asustatud aladel*	x	x	x		KOV, KIK	ELO	HVV; KIK	Viidi lõpule projekt „Haapsalu sademeveesüsteemide eesvoolude rekonstrueerimine ja rajamine“ (Projekt nr Kliima. 4.01.21-0029) „Haapsalu üleujutusala elamupiirkondade sademevee vastuvõtu hajutamine“ (kogumaksumus 975 338 EUR); Teostati projekt Kliima.4.01.23-0036 „Üleujutusohu riskide maandamine, Haapsalu ehituslikud tegevused 2“ (kogumaksumus 227 928 EUR); Jätkati sademeveelahenduste pilootprojekti LIFE LATESTadapt („Looduspõhiste ja nutikate

									lahenduste portfelli väljatöötamine ja demonstreerimine linnade kliimataluvuse parandamiseks Lätis ja Eestis“) elluviimist Haapsalu Tagalahe äärsel arendusalal. Toetus kokku ca 334 000 EUR, omaosalus ca 111 000 EUR. Ellu viidud ca 32 000 EUR ulatuses. Haapsalu linna üleujutusriskide maandamise projekti raames rekonstrueeriti Kreutzwaldi, Kalda, Vee, Vaba, Kõrkja, Kopli, Aia, Aiavilja, Haava ja Pottisseppa tänava lõigus olemasolevad sademevee kanalisatsiooni torustikud koos kaevudega. Lisaks rajati uued torustikud, millega laiendati sademevee kanalisatsiooni süsteemi ala ning loodi uued ühendused neile kinnistutele, millistel antud piirkonnas sademevee kanalisatsiooni liitumise võimalus puudus.. Uuemõisas Metsa tn ümbruses peakraavi puhastamine koos uue truubi 300 mm paigaldusega, puude ja võsa likvideerimisega ca 3660 EUR.
	Ühisveevärgi ja -kanalisatsioonirajatiste uuendamine ja rajamine piirkondadesse, kus ühisveevärk ja -kanalisatsioon veel puudub, kuid on vajalik*	x	x	x	x	KOV, KIK	ELO	HVV	Teostamine vastavalt ÜVK-le. Hajaasustuse programmist (vesi- ja kanalisatsioon) toetatud majapidamiste arv 11, kasusaajate arv 32, toetuse suurus 17 898,14 (KOV), 17898,14 (riik). Ehitatud 1 avalik veevõtukoht Õhtu kalda tn-le. Teostus Haapsalu Veevärk AS.
	Sademevee käitlemise kombineeritud lahenduste rakendamine (LIFE projekt 2023-2027)	x	x	x	x	KOV, KIK ÜF	ELO	HVV	Teostamisel sademeveelahenduste pilootprojekt LIFE LATESTadapt („Developing and demonstrating portfolio of nature based and smart solutions for improving urban climate resilience in Latvia and Estonia“), LIFE21-CCA-EE-LIFE-LATESTadapt/101074438.
6.2	Jäätmekäitlus								
	Läänemaa jäätmejaama arendamine*	x				KOV, KIK	MPO, ELO	Feralmet OÜ, SAL	Sademeveesüsteemi väljaarendamise ettevalmistamine. Haapsalu keskkonnajaama (isemajandav)

									ettevalmistustööd. Alustab tegevust 2025 veebruaris.
	Komposteerimisplatsi välja arendamine*	x	x			KOV, KIK	ELO	HLH	Pidev tegevus.
	Jäätmemajanduse arendamine hajaasustuse suplus- ja puhkekohtades, suvilate piirkonnas	x	x	x	x	KOV	ELO	HLH	Koostati ja kehtestati uus Haapsalu linna jäätmehoolduseeskiri. Teostati uus korraldatud jäätmeveo hange. Korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmeliigid: Segaolmejäätmed; paberi- ja kartongijäätmed ehk vanapaber; biolagunevad köögi- ja sööklajajäätmed; aia- ja haljastujäätmed (kogumisringidena); segapakendid; klaaspakendid; suurjäätmed (kogumisringidena); ohtlikud jäätmed (kogumisringidena); tekstiilijäätmed (kogumisringidena).
	Taaskasutatavate jäätmete tasuta äraandmise süsteemi arendamine*	x	x	x	x	KOV	ELO	Tootjavastu- tusorgani- satsioonid	Koostati ja kehtestati uus Haapsalu linna jäätmehoolduseeskiri. Teostati uus korraldatud jäätmeveo hange. Ettevalmistus Haapsalu linna keskkonnajäätme taasavamiseks. Suur- ja ohtlike jäätmete kogumise ümbekorraldamine. Biojäätmete kohustuslike kogumisega alustamine. Kompostimise kohustuse juurutamine. Korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmeliigid: Segaolmejäätmed; paberi- ja kartongijäätmed ehk vanapaber; biolagunevad köögi- ja sööklajajäätmed; aia- ja haljastujäätmed (kogumisringidena); segapakendid; klaaspakendid; suurjäätmed (kogumisringidena); ohtlikud jäätmed (kogumisringidena); tekstiilijäätmed (kogumisringidena). Aia- ja haljastusjäätmete kohtkogumine vähemalt 3 nädalavahetust aastas. Ohtlike jäätmete ja suurjäätmete veoringide korraldamine eraldi maapiirkonnas ja linnas 2 korda aastas.

									Haapsalu keskkonnajäama (isemajandav) ettevalmistustööd. Alustab tegevust 2025 veebruaris. Teavituskampaaniad – linnakodanike informeerimine korraldatud jäätmeveo tingimustest, avalike pakendipunktide asukohtadest, ümberkorraldustest segapakendite üleandmise tingimustest. Teavitus/meeldetuletus Haapsalu linna heakorralduse eeskirjadest. 2024. a saatis linnavalitsus välja 5 teavitust nii e-posti, sotsiaalmeedia, linna kodulehe ja kohaliku ajalehe kaudu.
	Suveperioodiks külade pakendi kogumispunktidest lisakonteinerite paigaldamine või pakendikonteinerite tühjendamisgraafikute tihendamine	x	x	x		KOV	ELO	Tootjavastutusorganisatsioonid	Koostati ja kehtestati uus Haapsalu linna jäätmehoolduseeskiri. Teostati uus korraldatud jäätmeveo hange. Ettevalmistus Haapsalu linna keskkonnajäama taasavamiseks. Suur- ja ohtlike jäätmete kogumise ümberkorraldamine. Biojäätmete kohustuslike kogumisega alustamine. Kompostimise kohustuse juurutamine. Korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmeliigid: Segaolmejäätmed; paberi- ja kartongijäätmed ehk vanapaber; biolagunevad köögi- ja sööklajajäätmed; aia- ja haljastusjäätmed (kogumisringidena); segapakendid; klaaspakendid; suurjäätmed (kogumisringidena); ohtlikud jäätmed (kogumisringidena); tekstiilijäätmed (kogumisringidena). Aia- ja haljastusjäätmete kohtkogumine vähemalt 3 nädalavahetust aastas. Ohtlike jäätmete ja suurjäätmete veoringide korraldamine eraldi maapiirkonnas ja linnas 2 korda aastas.
	Pullapää suletud prügilade seire	x	x			KOV	ELO	Keskkonnamet	Pidev tegevus.
	Pullapää suletud prügilade maa-alale uue	x	x			KOV	MPO, ELO	SAL	2024. a. kehtestatud üldplaneeringuga on

	kasutusotstarbe leidmine (päikeseenergia park vms)								kavandatud ala päikeseenergia pargi rajamiseks.
	Järelevalve tõhustamine kasutusest, lagunenud ja ohtlike ehituste üle (endised sõjaväehooned, tootmishooned vms)	x	x	x			MPO, ELO		Likvideeritud või uue kasutusotstarbe leidnud maastikupilti risustavad ja ohtlikud ehitised: Kütusemahuti Sadama tn 26b sulgemine. Likvideerimise ootel; Marienholmi arenduse toetavad tegevused: Uus-Sadama tänavalõigu (Vasikaholmi rannaga külgnevas lõigus) ca 100 m ehituse ettevalmistamine, projekteerimistungimuste ja ehituslubade menetlemine ca 10 objekti. Arenduse tulemusena on likvideeritud üle 10 maastikupilti risustavat nõukogudeaegset ehitist Krimmi holmil.

*tegevus või investeering sõltub osaliselt või terviklikult erinevatest riiklikest või EL toetusrahadest

Nr	Valdkond /alamvaldkond/tegevused	Eesmärkide ja tegevuste saavutamise/ülevaatamine				Rahastaja	Vastutaja	Koostööpartnerid	Seire 2024
		2024	2025	2026	2027				
7.	TEHISKESKKOND Strateegiline eesmärk – Haapsalu on nüüdisaegse ökonoomse infrastruktuuriga ja hästi korraldatud ühistranspordiga piirkond, mis tagab kvaliteetse elu- ja ettevõtluskeskkonna säilitades looduse mitmekesisuse ja omapära loodusressursse säästlikult kasutades								
7.1.	Teed ja tänavad								
	Hajaasustuse piirkonnas teede korrastamine ja hooldamine vastavalt teehoiukavale	x	x	x	x	KOV	ELO		Pinnati Käpla tee (5 km). Teede hooldus vastavalt riigihankele „Haapsalu linna teede ja tänavate hooldus 2023 – 2027“. Hooldatavaid tänavaid Haapsalu linnastus (Paralepa-Haapsalu-Uuemõisa) 330 tk ja ca 90 km. Hooldatavaid teid Haapsalu maapiirkonnas 369 tk ja ca 168 km. Avalike teede puhastuse kulud 639 315 EUR, Kulud suurenenud 2023.a. võrreldes 102 886 EUR.
	Teede ja tänavate rekonstrueerimine vastavalt linna eelarvestrateegiale		x	x	x	KOV	ELO		Rekonstrueeriti Supeluse ja Sadama tn ristmik koos kõnnitee lõiguga; Ehitati välja tänavad: Lõokese põik (Paralepas) maksumusega 24 387 EUR ja Luige tee (Uuemõisas) 140 m, maksumusega 21 550 EUR. Rajati kõnnitee Nurme tn-Uus tn vahelises Niine tn lõigus (110 m) maksumusega 36 000 EUR .
	Lossiplatsi ja Raekoja pargi rekonstrueerimine*				x	KOV, RTK	ELO		-
	Metsa tn rekonstrueerimine				x	KOV, MKM	ELO		Eeltööd Metsa tänava teise etapi teostamiseks 2025. a.
	Lihula mnt rekonstrueerimine koos viadukti rekonstrueerimisega (Tallinna mnt ristmikust kuni Tööstuse tn-ni) *	x	x	x	x	KOV, MKM	ELO	MKM, Transpordi-amet	Rekonstrueeriti Lihula mnt teelõigud linna piirist kuni Kalmistu tn ristmikuni (880 m) ja Tamme tn ristmikust kuni Niine tn ristmikuni (160 m). Kogumaksumus ca 184 000 EUR.
	Kuuse tn rekonstrueerimine				x	KOV, MKM	ELO		-
	Kalda tn rekonstrueerimine				x	KOV,	ELO		Haapsalu sadameveesüsteemide eesvoolude

						MKM			rekonstrueerimine ja rajamine (Projekt nr Kliima.4.01.21-0029 „Haapsalu ülejutusala elamupiirkondade sademevee vastuvõtu hajutamine sademevee vastuvõtu hajutamine“ Projekti tulemusel on tagatud Kalda tänaval Eha ja Kreutzwaldi tänavate vahelises lõigus sademevee äravool.
	Haapsalu Raudtee ja Tamme tn rekonstrueerimine				x	KOV, MKM	ELO		Tamme tänav on rekonstrueeritud. Raudtee tänav osaliselt rekonstrueeritud.
	Raudtee peatuskohtade parklate ja juurdepääsuteede rajamine*			x	x	KOV, MKM	ELO		Raudtee rajamise projekt on edasi lükatud.
	Koolibussi teede muutmine tolmuvabaks	x	x			KOV	ELO		Kruusakatendiga koolibussi teede lõike ei ole hetkel.
	Panga külas Kaevere tee 2,5-kordne pindamine	x	x	x	x	KOV	ELO		Ei ole hetkel päevakorras, sest koolibuss ei sõida seda teed.
	Kortermajade vahelise teedevõrgu planeerimisele ja korrastamisele kaasa aitamine	x	x	x		KÜ-d	ELO	KÜ-d, HLM	Aia 2, 2a, 2b avaliku kasutuse korraldamine.
	Liikluskorralduse ja -ohutuse tagamine teedel ja tänavatel (külade sildid, tänavate nimed, teede viidad, liiklusmärgid, teemärgistus, bussiootealad)	x	x	x	x	KOV	ELO		Pidev tegevus. 2024. a. kulu 54 301 EUR.
	Hajaasustuse erateede rekonstrueerimise toetamine läbi hajaasustuse programmi*	x	x	x	x	KOV, Riigi Tugiteenuste Keskus	MPO	Rahandus-ministeerium	Avalike juurdepääsude tagamiseks võetud teid avalikku kasutusse ja hooldusesse: Hajaasustuses: Vanatooma tee 39 meetrit, Villemi tee 181 meetrit, Porsiku tee 134 ja 43 meetrit, Tuuliku tee 373 meetrit, Valgevälja-Mägari tee 90 meetrit. Kokku 5 teed, 860 m. Haapsalu linnastus: Ungru tee 1157 meetrit, Metskonna juurdesõidutee 263 meetrit. Kokku 2 teed, 1420 m. Hajaasustusprogrammis erateede rekonstrueerimise taotlusi polnud.
	Avaliku juurdepääsuta kinnistutele ja kallasrajale juurdepääsude tagamine sundvalduse seadmisega	x	x	x	x	MPO	MPO		Avalike juurdepääsude tagamiseks võetud teid avalikku kasutusse ja hooldusesse: Hajaasustuses: Vanatooma tee 39 meetrit, Villemi

	Kinnisvara avalikes huvides omandamise seaduse (KAHOS) alusel								tee 181 meetrit, Porsiku tee 134 ja 43 meetrit, Tuuliku tee 373 meetrit, Valgevälja-Mägari tee 90 meetrit. Kokku 5 teed, 860 m. Haapsalu linnastus: Ungru tee 1157 meetrit, Metskonna juurdesõidutee 263 meetrit. Kokku 2 teed, 1420 m.
	Tiheasustuses parkimise tõhusam korraldamine	x	x	x	x		ELO	HLH	Suveperioodil teostab tiheasustuspäikonnas parkimise järelevalvet Europark (juriidiline nimi: Europark Estonia OÜ)
	Sotsiaalmaja parkla rekonstrueerimine ja laiendamine				x	KOV	ELO		-
	Vanalinna piirkonnas parkimisalade rekonstrueerimine ja laiendamine			x	x	KOV	MPO, ELO	SAL	2022-2023 perioodil viidi ellu projekt „Haapsalu piiskopilinnuse tegevusmuuseum-külastuskeskust ja teisi vanalinna turismiobjekte teenindava parkimistsooni välja arendamine“, mille käigus rajati vanalinna piirile – Vaba ja Vee tänavale – 75 uut parkimiskohta, mis võimaldab suunata vanalinna suundujad parkima Vaba-Vee tn parklatesse. HNRK rajas parkla Supeluse-Sadama tänava ristmiku juurde, mis leevendab Sadama ja Supeluse tänava parkimise intensiivsust.
	Uuemõisa mõisa ümbruse parklate rekonstrueerimine				x	KOV	ELO		-
	Igal aastal vähemalt 0,5 km kõnniteede rekonstrueerimine	x	x	x	x	KOV	ELO		Rajati kõnnitee Nurme tn-Uus tn vahelises Niine tn lõigus; rekonstrueeriti Supeluse ja Sadama tn ristmikuga piirkonna kõnnitee.
	Ülekäigukohtade nõuetekohaseks ehitamine	x	x	x	x	KOV	ELO		Pidev tegevus.
	Tallinna mnt ja Kilti tee kergliiklusteede ühendamine trassil Kuuse tn - Mulla tn - Raudtee tn - Kilti tee*	x	x	x	x	KOV, EAS	ELO		-
	Riigimaantee de äärsete kergliiklusteede Haapsalu-Rohuküla, Haapsalu - Herjava ja Haapsalu - Jõõdre rajamise toetamine (vajadusel projekteerimine ja eramaade väljaostmine)*	x	x	x	x	Transp ordi- amet, KOV	ELO	Transpordi- amet, KOV	Haapsalu-Herjava jalg- ja jalgrattatee uue teeprojekti ettevalmistustööd.

	Kergliiklustee rajamine ümber Väikese viigi koos kaldakindlustuste ehitusega*	x	x	x		KOV, EAS, INTERR EG	ELO	SAL	Projekteerimine ja rahastuse taotlemine projektile „Väikese Viigi - Bürgermeisteri holmi jalgratta- ja jalgte rajamine“. Rahastus saadud 176 500 kohaliku liikuvuse edendamise meetmest, omaosalus 75650 EUR. Teostatakse 2025. a. Projekti tulemusel ühendatakse Bürgermeisteri holmi tööstus- ja sadamate ala linna kergliiklusteedega.
	Kergliiklustee rajamine Aafrika rand-Haava tn- Haudejaama tee*	x	x	x	x	KOV, KIK, EAS	ELO		Pilootprojekt „LIFE LATESTadapt („Developing and demonstrating portfolio of nature based and smart solutions for improving urban climate resilience in Latvia and Estonia“), LIFE21-CCA-EE-LIFE-LATESTadapt/101074438“. 2025. a. lõpuks on Aafrika ranna ja Haava tn vahele rajatud kergliiklustee tarbeks tamm.
	Ehitajate tee ja Tennise tn äärde kergliiklustee rajamine (osaline rekonstrueerimine)*		x	x	x	KOV, EAS	ELO	HKHK	-
	Bürgermeisteri holmi tööstus- ja sadamate ala ühendamine linna kergliiklusteedega *	x	x	x	x	KOV, RTK	ELO		Projekteerimine ja rahastuse taotlemine projektile „Väikese Viigi - Bürgermeisteri holmi jalgratta- ja jalgte rajamine“. Rahastus saadi. Teostatakse 2025. a. Projekti tulemusel ühendatakse Bürgermeisteri holmi tööstus- ja sadamate alla linna kergliiklusteedega.
7.2.	Ühistransport								
	Turba - Rohuküla raudteelõigu taastamiseks igakülgne toetus ja koostöö Riigikogu ja Vabariigi valitsusega	x	x	x		SAL	SAL	Riigikogu, Vabariigi Valitsus, MKM, Linnavalitsus	Koostöösoov ja igakülgne toetus on jätkuv.
	Maakonnakeskuse bussijaama välja arendamine end raudteejaamahoones ja jaamaesisel platsil	x	x	x	x	KOV	Linnavalitsus	SAL	Sõltub raudtee taastamisest.
	Bussipeatuste muutmine turvaliseks ja korrastatuks (bussiootepaviljonide paigaldamine, hooldus, ootealade	x	x	x		KOV	ELO	Transpordi- amet	Pidev tegevus..

	laiendamine, valgustamine ja varustamine pingiga)								
	Reisijate, tööandjate ja haridusasutuste vajadusi arvestavate paindlike sõidugraafikute koostamine	x	x	x	x		ELO	PE ÜTK, bussifirmad	Ühistranspordi korralduses püütakse arvestada nii palju kui võimalik tekkinud vajadusi
	Linnasisese bussiliini tasuta ühistranspordi toetamine	x	x	x	x	KOV	ELO		Pidev tegevus.
	Invasõbraliku ühistranspordi ja ligipääsu ühistranspordivahenditele korraldamine*	x	x	x	x	KOV	ELO	PE ÜTK, bussifirmad	Pidev tegevus.
7.3.	Tänavavalgustus								
	Kogu vanema tänavavalgustuse asendamine LED-tehnoloogila baseeruva tänavavalgustusega*	x	x	x		HLH	HLH, MPO	Linnavalitsus	Jätkutegevus. Enamus kogu vanemast tänavavalgustusest on välja vahetatud LED-tehnoloogial baseeruva tänavavalgustusega.
	Välisvalgustuse rajamine, kus see puudub, kuid on vajalik	x	x	x	x	HLH	HLH, MPO	Linnavalitsus, külaseltsid, kogukonnad	Tänavavalgustuse investeeringud: Lõokese tn, Kuldnoka tn, Poe tn Jõõdre küla, Valgemetsa tn J1, Looduse põik, Taime tn, Piiri tn, Sulevi tn.
	Ülekäiguradade, bussipeatuste jmt nõuetekohane valgustamine	x	x	x	x	KOV	ELO	Transpordiamet	Pidev tegevus.
7.4.	Elamu- ja kommunaalmajandus								
	Munitsipaalelamufondi korrastamine	x	x	x	x		ELO		Rekonstrueeriti 1 korter.
	Maa munitsipaalomandisse taotlemine: Männiku tee äärne metsaala, Paralepa aleviku haljasalad, Kiltsi tööstusala, Kastani piirkonna elamualad	x	x	x	x	KOV	MPO	Maa-amet	Tegevus pidev. Kastani 14 kinnistu munitsipaliseeritud. Kiltsi tööstusala ja Kastani teiste kruntide osas eitavad vastused.
	Eakate teenusmajaks sobiva hoone või uuele hoonele asukoha leidmine*	x	x	x	x	KOV	MPO, SM, RTK		-
	Eakate teenusmaja kohandamine või rajamine*	x	x	x	x	KOV, ESF, eraisikud	ELO, SO		Pidev tegevus.
	Tööstuse tn piirkonna munitsipaalmaa planeerimine, eraomandusse müümine või hoonestusõiguse võõrandamine ettevõtluse arendamise otstarbel	x	x	x	x	KOV	ELO		Detailplaneering koostamisel. Tehtud KSH eelhindang ja dendroloogiline uuring.
	Paralepa ja Bürgermeistri holmi	x	x	x	x	KOV	ELO		Üldplaneeringu koosseisus vähendatud

	elamukvartalite taristu väljaarendamine ja kinnistute müük								ehituskeeluvöönd, mis on ettevalmistav tegevus alale detailplaneeringu koostamiseks.
	Valgevälja elamualade arendamine		x	x	x	KOV	MPO, ELO		Maa reserveeritud. Arendustegevust toimunud ei ole.
	Hajaasustuse programmi raames majapidamiste toetamine (vesi, kanalisatsioon, juurdepääsuteed, autonoomsed elektrisüsteemid)	x	x	x	x	KOV, Riigi Tugiteenuste Keskus	Linnavalitsus, MPO	Rahandusministeerium	11 majapidamise projekti toetus
	Ülikiire interneti kättesaadavuse arendamise toetamine hajaasustuspiirkonnas	x	x	x	x	KOV, MKM	MPO	MKM, SAL	Tegevus vastavalt riiklikele toetusprogrammidele.
	Siseministeeriumi projekti „Kodud tuleohutuks“ toetamine	x	x	x	x	KOV, PA	MPO	PA	Kodud tuleohutuks toetus 23 167 EUR, suurenenud 2023. a. võrreldes 2663 EUR
	Järelevalve tõhustamine kasutusest väljalangenud ehitiste üle	x	x	x	x		ELO		Teostatakse järelevalvet.
	Riigi- või munitsipaalomandis olevate kasutusest väljalangenud ehitiste likvideerimine*	x	x	x	x	KIK, KOV	ELO	KIK	Kuuse tn 1 koolihoonete kompleksi lammutusprojekti koostamine. Lammutamiseks esitati rahastustaotlus, mis aga rahastust ei saanud.
	Tuletõrje veevõtukohtade rekonstrueerimine ja uute rajamine*	x	x	x	x	KOV, KKLM, ettevõtjad	ELO	Päästeamet, Ridala VPK, HVV	Herjava küla munitsipaalmaale (erasektor).
7.5.	Muinsuskaitse ja pärandkultuur								
	Linnale kuuluvate muinsuskaitse all olevate objektide ja pärandkultuuri objektide järjekindel järelevalve, hooldamine, restaureerimine ja korrastamine	x	x	x	x	Objekti omanik / Haldaja, MKA, KOV	MPO	Objekti omanikud/haldajad	Ernst Enno pargi sillutamine ja 6 puu istutamine, Ernst Enno monumendi restaureerimine (kogukulu 9100 EUR); Kuursaalile korrastamisele toetuse taotlemine (sai toetust Muinsuskaitseametilt (korrastustööd 2025. a.)
	Eravaldusesse kuuluvate mälestiste, muinsuskaitsealal, muinsuskaitseala kaitsevööndis ja miljööväärtuslikel aladel asuvate objektide restaureerimise ja korrastamise toetamine	x	x	x	x	Erasektor, MKA, KOV	MPO	MKA, eraisikud	2024. a. linnavalitsus eravaldusse kuuluvate muinsuskaitse- ja miljööväärtuslikul alal asuvate objektide korrastamist ei toetanud finantsilistel põhjustel.

	Kuursaali fassaadi restaureerimine*	x	x	x		KOV, MKA	ELO	MKA	Taotleti fassaadi korrastamiseks toetust Muinsuskaitseametilt. Muinsuskaitseamet eraldas toetuse. Kuursaali fassaad korrastatakse 2025. aastal.
	Raudteejaama kompleksi munitsipaalomandisse kuuluvate hoonete restaureerimine*			x	x	KOV, MKA	ELO	MKA, SALM SAL	-
	Riikliku kaitse all olevate kalmistute restaureeriv korrastamine	x	x	x	x	KOV, MKA	MPO	MKA, HLH	Muinsuskaitse all olevate kalmistute restaureeriv korrastamine on pidev tegevus.
	Muinsuskaitse ja pärandkultuuri objektide juurde infokandjate paigaldamine*	x	x	x	x	KOV, MKA	MPO	MKA, HLH	Maapiirkonnas paigaldatud uus infotahvel Mäemõisa õigeusu kiriku juurde.
	Haapsalu Metsakalmistu arendamine (infrastruktuuri korrastamine, matmisalade arendamine)	x	x	x	x	KOV	KOV, HLH	HLH	Pidev tegevus.
	Igakülgne koostöö säästva renoveerimise, muinsuskaitse ja pärandkultuuriga tegelevate organisatsioonidega	x	x	x	x		MPO	MKA, RMK	Pidev tegevus.
7.6.	Kohalik põhivõrk								
	Kohaliku geodeetilise põhivõrgu rekonstrueerimine (lgal aastal 2-3 punkti)	x	x	x	x	KOV	MPO	Maa-amet	Pidev tegevus.

*tegevus või investeering sõltub osaliselt või terviklikult erinevatest riiklikest või EL toetusrahadest

Nr	Valdkond /alamvaldkond/tegevused	Eesmärkide ja tegevuste saavutamine/ülevaatamine				Rahastaja	Vastutaja	Koostööpartnerid	Seire 2024
		2024	2025	2026	2027				
8.	ETTEVÕTLUSKESKKOND Strateegiline eesmärk – Haapsalu infrastruktuur, omavalitsuse poolt pakutavad teenused ja taristu toetavad Haapsallu elama asumist ning tagavad kvaliteetse elu- ja ettevõtluskeskkonna								
	Tagalahe faarvaatri puhastamise toetamine*	x	x			KIK; EAS, ettevõtjad, KOV	Linnavalitsus , MPO	KIK, EAS, ettevõtjad	-
	Puise, Kiideva ja Haeska merelepääsude regulaarne puhastamine*		x		x	KOV, KIK/EMKF	ELO	LRS, Matsalu Rahvuspark	-
	Kaluritele Bürgermeistri holmile avaliku sadamakoha rajamine*	x				KOV/E MKF	APO, ELO	LRS	Bürgermeistri sadam on kantud väikesadamate registrisse. Bürgermeistri väikesadama sadamakapteni palgalise töökoha loomine. Kalapüügiloa omanike arv Bürgermeistri sadamas 25, sh loal olevate kutseliste kalurite arv 35. Bürgermeistri sadamasse paigaldatud 2 valvekaamerat (2151 EUR).
	Väikesadamate taristu rajamise ja rekonstrueerimise toetamine (Topu, Puise) *	x	x	x		KOV/E MKF	ELO	Sadamate haldajad MTÜ-d	KOV projektitaotlus rannakalurite kasutuses oleva Puise sadama arendamiseks. Puise kalasadama akupank ja teenuste arendamine ca 28 000 EUR, omaosalus 0 EUR. Puise sadamas kalapüügiloa omanike arv 17, sh loal olevate kutseliste kalurite arv 40.
	Sadamakohtade arendamine väikesadamateks (Pusku, Kiideva, Laomäe) *	x	x	x			ELO	Sadamate haldajad MTÜ-d	Kiideva sadam ja Mäekülas Luige sadam on registreeritud väikesadamana.
	Pusku sadamakoha muuli ja sadamakai korrastamine	x	x			KOV, EMKF	ELO	LRS	Pusku sadama muul on korrastatud.
	Lautrikohtade ja nende ligipääsude arendamine (Jaama oja jt)*	x	x	x	x	KOV,	ELO	LRS	Ettevalmistus Jaama oja lautrikoha ja paadikanali rajamiseks.

	Veetorustike rekonstrueerimine ja laiendamine vastavalt ühisveevärgi ja kanalisatsiooni (ÜVK) arengukavadele*	x	x	x	x	KOV, KIK ÜF	ELO	HVV	Vastavalt ÜVK-le 2024-2036.
	Reoveekanaliseerimise rekonstrueerimine ja laiendamine vastavalt ühisveevärgi ja kanalisatsiooni (ÜVK) arengukavadele*	x	x	x	x	KOV, KIK ÜF	ELO	HVV	Vastavalt ÜVK-le 2024-2036.
	Ühisveevärgi ja -kanalisatsioonirajatiste uuendamine ja rajamine piirkondadesse, kus ühisveevärgi ja -kanalisatsioon veel puudub, kuid on vajalik*	x	x	x	x	KOV, KIK ÜF	ELO	HVV	Vastavalt ÜVK-le 2024-2036.
	Väike-Tööstuse tänava rekonstrueerimine*				x	KOV, MKM	ELO		Rekonstrueeritud
	Pullapää tee rekonstrueerimine*				x	KOV, MKM	ELO		Katend on uuendatud.
	Haapsalu Kaluri tn rekonstrueerimine*				x	KOV, MKM	ELO		-
	Uuemõisa Tehnika tn rekonstrueerimine*				x	KOV, MKM	ELO		-
	Tööstuse tn tööstusala tehnovõrkude* projekteerimine*	x	x	x		EAS, KOV	ELO		Ettevõtjad on Uuemõisa tööstusaladel olnud krundid välja ostnud. Rajamisel uus tööstusala Tööstuse tn piirkonda: ca 15 krunti. Kehtestati Haapsalu linna üldplaneering 2030+, mille kohaselt ettevõtjad saavad arendada ettevõtlusalasid madalamate kulude ja väiksema bürokraatiaga. Koostamisel Haapsalu tööstusala detailplaneering (ca 15 uut tootmismaa krunti). Koostamise kogumaksumus 22 200 EUR.
	Tööstuse tn tööstusala tehnovõrkude väljaarendamine*				x	EAS, KOV	ELO	SAL	Ettevõtjad on Uuemõisa tööstusaladel olnud krundid välja ostnud. Rajamisel uus tööstusala Tööstuse tn piirkonda: ca 15 krunti. Kehtestati Haapsalu linna üldplaneering 2030+, mille kohaselt ettevõtjad saavad arendada ettevõtlusalasid madalamate kulude ja väiksema bürokraatiaga. Koostamisel Haapsalu tööstusala detailplaneering

									(ca 15 uut tootmismaa krunti). Koostamise kogumaksumus 22 200 EUR.
	Kiire interneti kättesaadavuse arendamise toetamine hajaasustuspiirkonnas*	x	x	x	x	KOV, MKM	ELO	MKM, OÜ Elektrilevi, SAL	Vastavalt riiklikele toetusprogrammidele.
	Kallasrajale, lautrikohtadesse ning sadamatesse juurdepääsude tagamine avaliku huvi korral	x	x	x	x	KOV	MPO	Maaomani-kud	Avalike juurdepääsude tagamiseks võetud teid avalikku kasutusse ja hooldusesse: Hajaasustuses: Vanatooma tee 39 meetrit, Villemi tee 181 meetrit, Porsiku tee 134 ja 43 meetrit, Tuuliku tee 373 meetrit, Valgevälja-Mägari tee 90 meetrit. Kokku 5 teed, 860 m. Haapsalu linnastus: Ungru tee 1157 meetrit, Metskonna juurdesõidutee 263 meetrit. Kokku 2 teed, 1420 m.
	Tuletõrje veevõtukohtade rekonstrueerimine ja uute rajamine*	x	x		x	KOV, KKLM, ettevõtjad	ELO	Päästeamet, Ridala VPK, HVV	Herjava küla munitsipaalmaale (erasektor).
	Kutse- ja täiendõppe alase koostöö jätkamine Haapsalu Kutsehariduskeskuse, TLÜ Haapsalu Kolledži, Haapsalu Rahvaulikooli, Töötukassa, Sihtasutuse Läänemaa ja ettevõtjatega	x	x	x	x		Linnavalitsus	HKHK, TLÜ HK, HRÜ, TTK, SLA, ettevõtjad	Koostöö läbi SA Läänemaa
	Koostöö tõhustamine Haapsalu Kutsehariduskeskusega kutseõppekavade loomisel või täiendkoolitusprogrammide valikul (nt oskustöölise töökohad talus, põllumajanduses, metsamajanduses, kalanduses vms)	x	x	x	x		Linnavalitsus	SAL, HKHK, LRS	Koostöö läbi SA Läänemaa.
	Mahepõllumajanduse arendamine läbi mahetoodete turundamiseks võimaluste loomise Haapsalu turule, koolides ja lasteaedades	x	x	x	x		ELO, HKO	HLH, mahetootjad, koolid ja lasteaedad	-
	Mahepõllumajanduse ja mesinduse edendamiseks taimekaitsemürkide kasutamise piiramise vajaduse rõhutamine				x		Linnavalitsus	Põllumajandusamet	-

	ja vajalike meetmete väljatöötamine								
	Terviseesdenduse- ja taastusravi (tervisemajandus) valdkondade arendamine*	x	x	x	x	EAS, KOV, TLÜ HK, HNRK	TERE KK	Linnavalitsus, TLÜ HK, HNRK, SAL	Koostöö läbi SA Läänemaa
	Ühistegevuse arendamisele kaasa aitamine ettevõtluses (põllumajandus-, maaparandus- vms ühistute loomine), tagamaks suuremad investeerimisvõimalused hoonete renoveerimiseks või rajamiseks, tehnika ning masinapargi soetamiseks või laiaulatuslikeks metsa-, põllumajandus- ning maaparandustöödeks	x	x	x	x		Linnavalitsus	SAL, Põllumajandusamet, Põllumajandustootjad, naaber-KOV-id	-
	Koostöö tugevdamine eri piirkondade kalurite vahel, kalandusettevõtjatega ja kalanduse katusorganisatsioonidega	x	x	x	x		MPO	SAL, LRS, Keskkonnaamet, KOV-d	Koostöö läbi MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Selts.
	Kalapüügipiirangute paindlikumaks ja vähem bürokraatlikuks muutmine kohalikele kutselistele ja hobikaluritele	x	x		x		MPO	Keskkonnaamet	Koostöö läbi MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Selts.
	Merealase koostöö arendamine teiste mereäärsete omavalitsuste kaluritega	x	x	x	x		Linnavalitsus	SAL, LRS, mereäärsed KOV-id	Koostöö läbi MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Selts.

*tegevus või investeering sõltub osaliselt või terviklikult erinevatest riiklikest või EL toetusrahadest

LÜHENDID:

EAS – Ettevõtluse Arendamise SA

EANK – Eesti Avatud Noorte Keskus

EJL – Eesti Jalgpalli Liit

ELO – Linnavalitsuse Ehituse ja linnakeskkonna osakond

EMKF – Euroopa Merendus- ja Kalandusfond

EMP – Euroopa majanduspiirkonna toetuste programm

ENTK – Eesti Noorsootöö Keskus

ERF – Euroopa Regionaalarengu Fond

ESF – Euroopa Sotsiaalfond
ETTK – Eesti Tööandjate ja Tööstuse Keskliit
HARNO – Haridus- ja Noorteamet
HHTK – Haapsalu Hariduse Tugiteenuste Keskus
HITSA – Hariduse Infotehnoloogia SA
HKHK – Haapsalu Kutsehariduskeskus
HLA – Haapsalu Linna Algkool
HLH – Haapsalu Linnahoodus OÜ
HLM – Haapsalu Linnamajanduse AS
HLS – Haapsalu Linna Spordibaasid OÜ
HKK – Haapsalu Kunstikool
HKS – Haapsalu Käsitööselts MTÜ
HO – Linnavalitsuse haridusosakond
HMK – Haapsalu Muusikakool
HNHK – Haapsalu Noorte Huvikeskus
HNRK – SA Haapsalu Neuroloogiline Rehabilitatsioonikeskus
HPK – Haapsalu Põhikool
HRÜ – Haapsalu Rahvaülikool
HSK – Haapsalu Spordikool
HTM – Haridus- ja Teadusministeerium
HVV – Haapsalu Veevärk AS
INTERREG – Riigipiiride ülene meetmete programm
KIK – Keskkonnainvesteeringute Keskus SA
KKA – Keskkonnaamet
KKLM – LEADER tegevusgrupp MTÜ Kodukant Läänemaa
KKM – Keskkonnaministeerium
KOV – kohalik omavalitsus
KM – Kultuuriministeerium
KSO – linnavalitsuse kultuuri- ja spordiosakond
KÜ – Korterühistu
LMK – Lääne Maakonna Keskraamatukogu
LNT – Läänemaa Naiste Tugikeskus
LSL – Lääne maakonna spordiliit Läänela

HRÜ – Haapsalu Rahvaülikool
LRS – Läänemaa Rannakalanduse Selts MTÜ
MKA – Muinsuskaitseamet
MKM – Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
MPO – Linnavalitsuse Maa ja planeerimise osakond
PA – Päästeamet
PERH – SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla
PE ÜTK – Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus
PKT – Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise meede
PPA – Politsei- ja Piirivalveamet
PRIA – Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet
RKAS – Riigi Kinnisvara AS
RPK – Ridala Põhikool
RPR – Lääne-Eesti Reservpäästerühm
RRM – Rannarootsi Muuseum
RTK – Riigi Tugiteenuste Keskus
SAL – SA Läänemaa
SALH – SAL Haigla
SALM – SA Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid
SANA – SA Archimedese Noorte Agentuur
SIM – Siseministeerium
SKA – Sotsiaalkindlustusamet
SM – Sotsiaalministeerium
SO – Linnavalitsuse Sotsiaalosakond
TAI – Tervise Arengu Instituut
TAT – ESFi toetused rakendusasutuse tegevusteks
TTK – Töötukassa
TÕN – Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsioon
TERE KK – Terviseedenduse ja Rehabilitatsiooni Kompetentsikeskus
TLÜ HK – Tallinna Ülikooli Haapsalu Kolledž
ULA – Uuemõisa Lasteaed-Algkool
VPK – Ridala Vabatahtlik Päästekomando
ÜF – Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfond